

veestnik

Lefnik XXIX.

Celovec, petek, 30. avgust 1974

Štev. 35 [1674]

Dialoga s Slovenci sploh niso hoteli

Dne 30. 5. 1974 je deželni glavar Wagner naslovil na slovenske osrednje politične in kulturne organizacije in na slovenska tiskovna pisma, v katerem izjavlja, da ima namen v smislu svoje vladne izjave „za pospešitev notranje-koroškega dialoga urediti neprisljano koroško omizje“. V nadaljevanju prosi — predno razpošlje ustrezna vabila — za sporočilo, če lahko računa s sodelovanjem.

Več iz pisma ni razvidno. Ker niti v vladni izjavi, niti pozneje deželni glavar ni jasno povedal, kako si zamišlja ta „neprisiljeni notranje-koroški dialog“ in kaj naj bi bil smisel tega dialoga, sta obe osrednji slovenski organizaciji na koordinacijski seji dne 25. 6. 1974 sklenili, da za primer, da se deželni glavar prej ne izjavi k tem vprašanjem, pred dokončno odločitvijo glede sodelovanja v svojem odgovoru deželnega glavarja zaprosita za tozadevna pojasnila.

To ni samo demokratična pravica vsakega, ki se ga vabi na nek dialog, marveč povsem razumljivo, ker naj bi šlo pri koroškem omizju vendar za „neprisiljeno“ ustanovo.

Vse pa kaže, da odgovora slovenskih organizacij z izjemo KPA sploh nihče ni natančno prebral, kajti sicer je nerazumljiva trditev, da smo Slovenci sodelovanje odklonili, ker v odgovoru samem ni niti besedice o odklonitvi sodelovanja, marveč je celo izražena načelna pripravljenost za takojšnje razgovore s koroško deželno vlado in strankami v deželi, katerih pristojnost in kompetence so jasne in nedvoumne.

Toda snovalcem „koroškega omizja“, katerega zamisel reklamira sedaj predsednik ÖVP Bacher za svojo stranko, očitno sploh ni šlo za sodelovanje koroških Slovencev! Saj bi sicer vendar lahko odgovorili na stavljen vprašanje ali pa bi vabili kar brez predhodnega vpraševanja. In končno zakaj vprašanje, če ni dovoljeno odgovoriti drugače, kakor so si to zamišljali?

Ob znani reakciji na naš odgovor je vsekakor jasno eno: vsi so želeli, da bi Slovenci odklonili sodelovanje in so temu primerno kar po svoje tolmačili odgovor, ker bi sicer prišli v neprijeten položaj, da bi morali priznati svojo nemoč in svojo dejansko odvisnost od nemških nacionalistov v KHD.

Zato deželni glavar kar raje ni odgovoril na naša vprašanja ter se namesto odgovora zatekel z izjavo tisku v javnost, da smo Slovenci krivi, da ni prišlo do koroškega dialoga in smo s tem pripravili priložnost, ki se nam je baje nudila. In takoj so se mu pridružili vsi, tudi tisti, ki sicer nikdar in nikakor niso njegovega gledanja in mnenja!

To v zgodovini Koroške ni nič novega. Če koroški Slovenci iz poznanja svojih razmer in po svojih težkih izkušnjah ne sprejmejo v vprašanjih, ki jih zadevajo, rešitve, kakor si jo zamišljajo nemški nacionalisti, so krivi, da ne pride do rešitve! To smo doživeli ob pogajanjih za kulturno avtonomijo v prvi republiki; isto smo doživeli za časa stanovske države, ko je šlo za reševanje naših vprašanj; in celo nacisti so Slovence samim naprtili krivdo za njihovo izselitev in za poskus njihove fizične iztrebitve. V vseh primerih pa so bile v ozadju iste sile v nekdanjem „Heimatsdienstu“ in v njegovem nasledniku „Heimatbundu“.

Na žalost tudi danes ni drugače. Kdor je slišal govor dr. Feldnerja v Dobrli vasi in njegovo zadnjo izjavo v radiu, češ da na Koroškem ni rešitve manjšinskega vprašanja, če le-ta ne odgovarja predstavam KHD, tisti mora spoznati, da smo se spet vrnili v čase, ko je predstavljal KHD „vlado v vladi“, v kolikor gre za vprašanja slovenske manjšine na Koroškem. Mimo njega ne sme nihče, mimo njega ni mogoče rešiti vprašanje dvojezičnih napisov, mimo njega ni mogoč dialog z manjšino, mimo njega se ne upa nihče, posebno ne pred volitvami!

Se več: Wagnerjeva izjava, da bo treba po odpovedi slovenskih organizacij, da bi sodelovale pri koroškem omizju, zavzeti nova stališča in se tudi ne zaustaviti pred vprašanjem, ali obe osrednji slovenski organizaciji sploh delata v soglasju z mnenjem v deželi živeče slovenske manjšine, je silo podobna tozadevni Feldnerjevi izjavi v Dobrli vasi in v tej povezavi problematična tembolj, ker nas nedvoumno konfrontira z dejstvom, da v manjšinskih vprašanjih spet diktira KHD.

Koroški Slovenci pa tudi niso preslišali grožnje s staro politiko „deli in vladaj“. Toda tu lahko povemo, da bo ta poskus delitve našega ljudstva, ko gre za njegove življenjske interese, kljub pluralizmu mnenj, ki jasno vladajo tudi med Slovenci, naletel na trd granit. Zavedamo se, da gre za naše življenjske pravice, zato ne bomo klonili nobenemu nacionalističnemu pritisku in zlasti ne KHD!

Kakor je razvidno iz našega odgovora, nikakor nismo absolutno odklonili sodelovanja pri koroškem omizju, marveč smo bili pripravljeni, po razjasnitvi vprašanj, ki smo jih stavili deželnemu glavarju, ponovno proučiti vse možnosti in vse vidike za sodelovanje ob kakršnemkoli sestavu omizja.

Po eskalaciji „koroškega nacionalizma“ v zadnjih dneh pa sta nam bili ta proučitev in odločitev pribranjena. Nedvoumno je namreč prišlo do izraza, da snovalcem „koroškega omizja“ ni šlo za dialog s Slovenci in za upoznanje njihovih problemov in zahtev, marveč edino za konfrontacijo med KHD in slovenskimi organizacijami, da bi se merodajni, kakor že ponovno v zgodovini, lahko izognili reševanju v zaščito manjšine sprejetih obveznosti in le-to s pomočjo in pristankom koroških Slovencev prepustili nemškonalističnim silam v KHD, ki jim očitno sami niso kos.

Tega veselja pa koroški Slovenci nikomur ne moremo napraviti in tudi nočemo za pristojne po kostonj v žerjavico! Nasprotno: ob spoznanju, kdo na Koroškem spet dejansko odloča o naših vprašanjih, bomo le še bolj strnjeno in vztrajno nadaljevali svoje prizadevanje za čimprejšnjo rešitev naših življenjskih vprašanj.

Naše ljudstvo ni več voljno čakati v nedogled, marveč zahteva vse bolj odločne korake. In čim bolj odločni bodo, tem bolj je pripravljeno slediti svojim organizacijam!

Dr. Franci Zwitter

PROBLEMATIKA SPORA O CIPRU

Le eno uro zatem, ko je ženevska konferenca o Cipru doživela polom, so turške enote z vojaškim pohodom ustvarile „izhodišče“ za morebitne nove pogovore o bodoči usodi Cipra: zasedle so približno eno tretjino otoka, namreč ozemlje, ki ga zahtevajo za turški del ciprskega prebivalstva.

Od takrat se vrstijo najrazličnejši poskusi, da bi zapleteni položaj okoli Cipra ponovno obravnavali za zeleno mizo, vendar doslej vsi ti poskusi niso rodili uspeha. Brez otipljivega rezultata je ostal tudi glavni tajnik OZN Waldheim, ki je tako v Nikoziji kakor tudi v Ankari in Atenah skušal „zblížiti“ nasprotna stališča. In vsaj z ene strani — v Turčiji — je bila zavrnjena tudi pobuda Sovjetske zveze, ki se je zavzemala za sklicanje mednarodne konference o Cipru, na kateri bi pod pokroviteljstvom Združenih narodov poskusili najti pot iz sedanje zagate.

Ob takem razvoju dogodkov je nedvomno treba pogledati tudi za „kulise“ današnje problematike spora okoli Cipra. Resnica je, da sta tako Grčija kot tudi Turčija kršili svoječasni londonski sporazum o neodvisnem Cipru. Medtem ko je nova vlada v Grčiji pripravljena to popraviti, pa se je Turčija z izgovorom, češ da gre za varstvo njene manjšine na Cipru, zatekla k politiki agresije ter je — kakor že uvodoma povedano — z oboroženo silo ustvarila povsem nov „status quo“ na otoku.

Seveda pa pri tem ne gre le za politiko Turčije same, marveč igrajo pomembno vlogo tudi drugi interesi. Danes ni več nobene tajnosti, da je v času, ko je v Atenah še vladal protidemokratski vojaški režim, Amerika očitno podpirala Grčijo, ko se je le-ta odločila za strmaglavljenje Makarijevega režima na Cipru. Amerika je računala, da se Turčija zaradi takega „preokreta“ na Cipru ne bo več razburjala, Atlantski pakt pa bi s tem dobil zaželeno oporišče in odskočno desko za svoje načrte proti Sovjetski zvezi. Toda delali so račune brez krčmarja, kajti v Ankari so to podporo Amerike Grčiji ocenili kot izdajo zaveznika.

In kaj je napravil Washington? Ameriško zunanje ministrstvo je krnilo svoje diplomacije obrniti za 180 stopinj in je takoj potem, ko je v Grčiji prevzela oblast demokratična vlada, začelo podpirati

Turčijo. Ta podpora je bila zlasti očitna v dneh, ko so turške invazijske čete na Cipru „ustvarjale“ izhodišče za bodoča pogajanja; nedvomno na strani Turčije pa je Amerika tudi sedaj, ko je oboroženo borbo zamenjal diplomatski boj.

Po 450 letih

KONČNO DOSEŽENA SVOBODA

S sporazumom, ki so ga v začetku tega tedna podpisali portugalski zunanji minister ter predstavniki republike Gvineje-Bissau, je bilo zaključeno že eno poglavje kolonializma v Afriki: po 450 letih portugalske oblasti in desetih letih oboroženega boja za svobodo je afriška dežela Gvineja-Bissau prenehala biti kolonija.

Mlado afriško republiko je doslej priznalo že več kot sto držav. V tem je veliko priznanje in zadožčenje ne le prebivalstvu nove neodvisne države, marveč vsem svobodoljubnim silam. Hkrati pa je to tudi spodbuda za dosledno podporo boju za dokončni poraz kolonializma, neokolonizma in imperianizma kjerkoli na svetu.

Tako očiten preokret v Washingtonu seveda ni mogel ostati brez posledic. Razočarana Grčija je obrnila hrbet ne le Ameriki, marveč sploh atlantskemu paktu, katerega južno krilo je tako ostalo brez važnega zaveznika. Grčija obtožuje danes Ameriko kot glavnega krivca, da so na Cipru strmaglavlili zakonito vlado predsednika Makarija, pa tudi za zadnje dogodke na Cipru. V tem smislu se je posebno odločno izjavil znani grški politik Andreas Papandreu, ki je dejal, da mora grška vlada vztrajati pri tem, da Washington pusti Grčijo pri miru in da se umakne iz vseh svojih vojaških oporišč v tej državi; v nasprotnem primeru bi Grčija za vedno ostala pod ameriškim nadzorstvom. Papandreu je namreč mnenja, da za neodvisen in samostojen razvoj Grčije ni dovolj le izstop iz Atlantskega pakta, kajti „Amerika bo, dokler bodo ameriške vojaške sile v Grčiji, nenehno pritiskala na to državo in se vmešavala v njene notranje zadeve“.

Ob vsem tem pa je vprašanje Cipra danes bolj kot kdajkoli zapleteno in na najboljši poti, da se razraste v pravo žarišče akutne vojne nevarnosti. „Neodvisnost, suverenost in ozemeljska nedotakljivost republike Ciper so v nevarnosti“, piše moskovska Pravda ter ugotavlja, da se „jamstvo“ držav članic NATO za Ciper kaže samo kot zaveza, za katero se skrivajo namere vrhov tega agresivnega bloka, da bi ta otok spremenil v vojaško oporišče v vzhodnem Sredozemlju.

Amerika vsekakor zastavlja ves svoj vpliv, da bi „spodnesla“ pobudo Sovjetske zveze, ki se je zavzemala za sklicanje konference o Cipru pod okriljem Združenih narodov. Ali je s tem tudi uspela, bo pokazala bližnja prihodnost, kajti Grčija napoveduje, da bo Ciper, če bi se sovjetski načrt izjalovil, na vsak način postavila na dnevni red letošnjega zasedanja glavne skupščine OZN.

Volitve v delavske zbornice

29. in 30. septembra po vsej Avstriji

Po petih letih bodo v Avstriji spet volitve v delavske zbornice, in sicer v nedejo 29. ter ponedeljek 30. septembra. Za glasove delavcev in nameščencev se v posameznih zveznih deželah poteguje različno število kandidatnih skupin ali list; na Koroškem so štiri: Frakcija socialističnih članov sindikatov (SPO), Avstrijska zveza delavcev in nameščencev (ÖVP), Svobodnjaški delojemalci (FPÖ) ter Sindikalni levi blok (KPO).

Volilno pravico pri volitvah v delavske zbornice imajo vsi v Avstriji zaposleni, ki so 31. maja letos dopolnili 18. leto starosti in bili zaposleni, so člani zbornice in plačujejo prispevek ter seveda, če so vpisani v volilni imenik.

Čeprav gre pri volitvah v delavske zbornice prvenstveno za odločanje med določenimi interesnimi skupinami, so tudi te volitve v gotovi meri nekakšen barometer trenutnega političnega stanja v državi. To kaže že dejstvo, da so skupine, ki se potegujejo za glasove volivcev, skoraj brez izjeme neposredno povezane s posameznimi političnimi strankami. Predvsem pa to potrjuje volilni boj, ki se le precej ob robu bavi z neposrednimi interesi in problemi delojemalcev, v glavnem pa poteka po znanih tirnicah splošnega oblikovanja političnega

življenja — v duhu medsebojnega obračunavanja med strankami.

Nemalo vlogo igra pri tem „novost“ letošnjih volitev, kajti prvič imajo polno volilno pravico tudi tuji delavci, ki so začasno zaposleni v Avstriji. Ravno okoli tega vprašanja se je vnela dokaj ostra polemika med „levico“ in „desnico“, še posebej med SPO in ÖVP: medtem ko so socialisti s svojo večino izbojevali tujim delavcem pravico in možnost, da enakopravno sodelujejo pri izbiri svojega interesnega zastopstva, pa so pri ÖVP zaskrbljeni, da tuji delavci ne bodo dovolj „sposobni“, da bi se pri volitvah odločili „demokratsko“ in „pravilno“.

Kaj se skriva za to „zaskrbljenostjo“ pri ÖVP, seveda ni težko uganiti. To že dovolj jasno razkrivajo pri omenjeni stranki sami in predvsem v njenem tisku, ki se v bojazni za glasove tako daleč spozablja, da se pri volilni agitaciji zateka celo k hujskanju proti sosedni državi. Morda pa so živčnost pri ÖVP povzročile tudi ugotovitve zadnje ankete, ki je v očitnem nasprotju z ÖVP-jevskimi zagotovili in željami prišla do zaključka, da ÖVP s svojo dosedanjim negativistično opozicijsko politiko prav nič ni pridobila, marveč je nasprotno le še bolj zapravila svoj ugled med avstrijskim ljudstvom.

MANJŠINSKI KONGRES V DEŽELI BASKOV

AIDCLM ponovno opozarja na nerešena vprašanja koroških Slovencev

V dneh od 9. do 11. avgusta je bil v baskovskem mestecu Ustaritze/Ustaritz blizu Bayonne v jugovzhodni Franciji kongres Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur (AIDCLM), ki združuje okoli 80 posameznikov — pripadnikov evropskih in izvenevropskih narodnih manjšin in okrog 30 manjšinskih organizacij. Predzadnji kongres tega združenja je bil — kakor znano — pred dvema letoma v Celovcu, kjer so se udeleženci srečanja, pripadniki različnih evropskih narodnih skupnosti, lahko podrobneje seznanili s problematiko koroških Slovencev. Posamezni koroški Slovenci so takrat postali člani AIDCLM, dr. Pavle Apovnik pa je bil izvoljen za teritorialnega sekretarja za Avstrijo.

AIDCLM, katere naslanek in aktivnost nekako odraža renesanso številnih evropskih manjšin v zadnjih letih, za razliko od „Federalistične unije evropskih narodnih skupin“ (FUEV) ne dobiva nobenih javnih podpor. Glavni problem združenja je v tem, da skuša vplivati na javno mnenje in da z intervencijami izvaja na vlade neke vrste politični pritisk. Tako so na primer ob procesu proti Marijanu Šturmju AIDCLM in številni njegovi člani poslali avstrijski vladi celo vrsto protestov in s tem bistveno pripomogli k temu, da proces ni ostal notranjeavstrijska zadeva.

Letošnji kongres AIDCLM je bil — kakor že povedano — v deželi Baskov. Baski, o katerih nekateri govorijo kot o „prepovedanem narodu“, žive na jugozahodu Francije in na severozahodu Španije; v treh baskovskih provincih v Franciji jih živi več kot 150.000, v štirih provincih v Španiji pa okrog milijon. Fašistični režim v Španiji zatira Baske nasilno — odreja jim ne samo osnovne demokratične svoboščine (to velja za vse prebivalce Španije), ampak tudi

osnovne narodne pravice; Baski se proti temu zatiranju bore militantno, na terorističen način. Gibanje ETA (Euzkadi Ta Azkatasuna — Domovina Baskov in svoboda) se bori za socialistično baskovsko državo, ki naj bi obsegala vse baskovske province. „Liberalna“ Francija jemlje svojim narodnim manjšinam njihove ravice na drug način, ne z nasiljem. Tu lahko izhajajo baskovske knjige in časopisi, vendar pa baskovski jezik ni priznan kot uradni ali učni jezik, s čimer je tudi francoskim Baskom odvzeta možnost, da bi se normalno razvijali. Vendar pa se tako Francija kot tudi Španija zavedata, da baskovsko vprašanje še zdaleč ni rešeno.

Aktualnost baskovskega vprašanja in dejstvo, da številni Baski sodelujejo v AIDCLM, sta nedvomno bila glavna vzroka, da je letošnji kongres združenja zasedal v Ustaritze. Kongresa se je udeležilo okoli 50 članov oziroma delegatov organizacij, ki so včlanjene v AIDCLM. Že zaradi geografske bližine so bile zelo močno zastopane narodne skupnosti, ki žive v Franciji, Španiji in tudi Italiji: Baski, Katalonci, Bretonci, Alzačani, Flamci, Piemontezci, Furlani. Slovenci v Italiji sta zastopala Samo Pahor in Boris Pahor. Kongresa se je udeležil tudi predsednik FUEV Jörgenson, pripadnik danske manjšine v Nemčiji.

Kongresu so bila predložena poročila o položaju predvsem tistih narodnih skupnosti,

ki so zastopane v AIDCLM. Poročilo o trenutnem položaju slovenske narodne skupnosti na Koroškem je pismeno podal kongresu dr. Pavle Apovnik. Kongres je — podobno kot pred dvema letoma v Celovcu — sklenil resolucijo avstrijski vladi, v kateri opozarja na vsa bistvena nerešena vprašanja koroških Slovencev.

Udeleženci kongresa so proučevali tudi možnost izdajanja posebnega billena za člane in prijatelje združenja ter revije, ki naj bi obravnavala problematiko narodnih skupnosti. V tej zvezi je predsednik FUEV Jörgenson menil, da bi bilo možno sodelovanje pri reviji „Europa Ethnica“, ki jo izdaja FUEV. Prof. Guy Heraud, izvedenec za vprašanja etničnih skupnosti — o tem problemu je izdal že dve obsejni knjigi in napisal mnogo razprav — pa je kongresu predložil osnutek nekašne „splošne listine“ narodnih oziroma etničnih skupnosti.

Zborovanje je bilo povezano z občinim zborom AIDCLM, na katerem je bilo izvoljeno novo vodstvo združenja. Prof. Salvador Espriu, Katalonec iz Španije, ki se iz političnih vzrokov ni mogel udeležiti kongresa, ostane še naprej predsednik, Jordi Costa, prav tako Katalonec, pa generalni tajnik združenja. Boris Pahor, slovenski pisatelj iz Trsta, ki šteje med prve člane AIDCLM in se je pred dvema letoma uspešno trudil, da je prišlo do kongresa v Celovcu, je bil potrjen kot eden izmed štirih podpredsednikov. Dr. Pavle Apovnik, ki se zaradi bolezni kongresa ni mogel osebno udeležiti, pa ostane teritorialni tajnik za Avstrijo.

Baskovska folklorna skupina iz Španije je udeležencem kongresa predstavila baskovsko folkloro, vodstvo združenja pa je za zaključek kongresa priredilo tiskovno konferenco, na kateri je predstavnike tiska seznanila z nalogami in delom AIDCLM.

Opozorila in primerjave ki Avstriji niso v čast

Nr. 1

ÖSTERREICH—EUROPA

Europa ist ein moderner, selbstbewußter Kontinent geworden. Seine freien Bewohner sind Toleranz und das Miteinanderleben längst gewöhnt. Für sie ist es selbstverständlich, in einer anderen Sprache zu bestellen, sich zu unterhalten und zu lesen. Sie sind es gewöhnt, daß Aufschriften oft zwei- und mehrsprachig sind, schließlich sind sie Europäer, so wie wir!

Und sie ziehen Vergleiche!

Neuenburg Neuchâtel	Rovinj Rovigno	Bolzano Bozen	Gründung Mühlbach
CH	YU	I	A

Vielleicht auch Konsequenzen!

**Wir brauchen den
Fremdenverkehr.**

Aber:

**Brauchen wir die fanatischen
„Volkstumskämpfer“?**

Wozu haben wir ihn dann noch, den sogenannten
Heimatsdienst ... ?

Artikel 7 des österreichischen Staatsvertrages

Rechte der slowenischen und kroatischen Minderheiten

- Österreichische Staatsangehörige der slowenischen und kroatischen Minderheiten in Kärnten, Burgenland und Steiermark genießen dieselben Rechte auf Grund gleicher Bedingungen wie alle anderen österreichischen Staatsangehörigen hinsichtlich des Rechtes auf ihre eigenen Organisationen, Versammlungen und Presse in ihrer eigenen Sprache.
- Sie haben Anspruch auf Elementarunterricht in slowenischer und kroatischer Sprache und auf eine verhältnismäßige Anzahl eigener Lehrschulen; in diesem Zusammenhang werden Schulpläne überprüft und eine Abbildung der Schulabschlußbescheide wird für slowenische und kroatische Schulen errichtet werden.
- In den Verwaltungs- und Gerichtsbezirken Kärnten, des Burgenlandes und der Steiermark mit slowenischer, kroatischer oder gemischter Bevölkerung wird die slowenische oder kroatische Sprache zusätzlich zum Deutschen als Amtssprache zugelassen. In solchen Bezirken werden die Bezeichnungen und Aufschriften topographischer Natur sowohl in slowenischer oder kroatischer Sprache wie in Deutsch verfaßt.
- Österreichische Staatsangehörige der slowenischen und kroatischen Minderheiten in Kärnten, Burgenland und Steiermark nehmen an den kulturellen, Verwaltungs- und Gerichtsverordnungen in diesen Gebieten auf Grund gleicher Bedingungen wie andere österreichische Staatsangehörige teil.
- Die Tätigkeit von Organisationen, die darauf abzielen, der kroatischen oder slowenischen Bevölkerung ihre Eigenschaften und ihre Rechte als Minderheit zu nehmen, ist zu verbieten.

Der österreichische Staatsvertrag ist Bestandteil der
österreichischen Bundesverfassung.

Daher:

**Die zweisprachigen Ortstafeln
müssen wieder aufgestellt werden!**

**Der „Kärntner Heimatsdienst“
ist zu verbieten!**

Eigentümer, Herausgeber und Verleger: Österreichische Volkskulturbewegung. Für den Inhalt verantwortlich: Peter Vitz, A-1010 Wien, Neubaustrasse 3/1a, Druck: Wilhelm Götts, Buch- und Offsetdruck, 1020 Wien, Fleischmarktstrasse 2.

„AVSTRIJA — EUROPA. Evropa je postala moderna, samozavestna celina. Njeni svobodni prebivalci so se že zdavnaj navadili strpnosti in sožitja. Samo ob sebi jim je razumljivo, če v drugem jeziku naročajo, se v njem pogovarjajo in ga berejo. Navajeni so, da so napisli pogosto dvo- in večjezični, saj so navsezadnje Evropejci, tako kot mi!“

Tako je rečeno v letaku Avstrijskega odporiškega gibanja, ki so ga prejšnji teden delili v Celovcu in v turističnih krajih ob koroških jezerih, da bi ponovno opozorili na nerešeno vprašanje dvojezičnih topografskih napisov in označb na Koroškem.

Letak v koroških deželnih barvah ugotavlja, da delajo Evropejci tudi primerjave. In navaja konkretne primere dvojezičnih napisov v Švici, v Jugoslaviji in v Italiji, medtem ko tozadevno „evropsko zrelost“ Avstrije dokumentira s prepričljivim dokazom — premazanim dvojezičnim napisom iz leta 1972. „Morda izvajajo tudi konsekvence!“ meni letak o Evropejcih in potem poudarja: „Mi potrebujemo tujski promet. Toda: Ali potrebujemo fanatične „narodnjaške borce“? Čemu ga potem še imamo, ta tako imenovani Heimatsdienst!“

Na drugi strani letaka je natisnato besedilo člena 7 ter poudarjeno, da je avstrijska državna pogodba sestavni del avstrijske zvezne ustave. „Zato“ — zaključuje letak — : „Dvojezične krajevne napise je treba obnoviti! Koroški Heimatsdienst je treba prepovedati!“

POŠIROKEM SVETU

PEKING. — Dosedanje ocene, da ima Kitajska približno 800 milijonov prebivalcev, je prvič uradno potrdil kitajski predstavnik na svetovni konferenci o prebivalstvu v Bukarešti. Doslej so kitajski tisk in funkcijonari vedno govorili o nekaj več kot 700 milijonih. V svojem posegu na konferenci v Bukarešti pa je kitajski predstavnik izjavil: „Od ustanovitve republike do danes je prebivalstvo SR Kitajske naraslo približno za 60 odstotkov ter poskočilo od 500 milijonov na skoraj 800 milijonov.“ Kitajski predstavnik je še dodal, da se je v istem času kitajska proizvodnja žitaric več kot podvojila — od 110 na 250 milijonov ton —, proizvodnja tkanin in drugih industrijskih izdelkov pa se je povečala še v večji meri.

RIM. — Generalni tajnik italijanske KP Berlinguer se je ponovno zavzel za temeljite spremembe političnega sistema v Italiji. Notranjepolitična in predvsem gospodarska kriza, v kateri se je znašla Italija, je v zadnjem času vzbudila široko razpravo o možnostih, ki naj bi privedle iz tega položaja. Vodilni predstavniki KP zahtevajo možnost sooblikovanja političnega življenja, nasprotno pa se desno krilo demokristjanov dosledno upira sleherni pritegnitvi komunistov, medtem ko „levo“ krilo stranke kaže določeno zanimanje za neko povezavo s KP, ki je druga najmočnejša stranka v Italiji, kljub temu pa v političnem dogajanju nima neposredne vloge.

DUNAJ. — Na jesenskem zasedanju glavne skupščine OZN, ki se bo začelo 17. septembra v New Yorku, bo Avstrija zahtevala, naj tudi Dunaju — tako kot New Yorku in Ženevi — priznajo status mesta OZN. Svojo zahtevo utemeljuje s tem, da je Dunaj sedež dveh znanih agencij Združenih narodov ter da so tam pogosto mednarodni sestanki in posebne konference pod okriljem svetovne organizacije. Pred kratkim je bilo na primer sklenjeno, da bo Dunaj gostitelj druge konference OZN o pomorskem pravu.

LIZBONA. — Predstavniki Portugalske in Gvineje-Bissao so v Alžiru podpisali sporazum, ki vsebuje pogoje za neodvisnost nove afriške države Gvineje-Bissao ter za umik portugalskih vojaških sil in upravnih oblasti. Medtem je Portugalska tudi že začela evakuirati svoje čete iz Gvineje-Bissao, kjer je bilo nastanjenih okoli 10.000 portugalskih vojakov.

BUKAREŠTA. — V Romuniji so bile velike slavnosti, s katerimi so v navzočnosti delegacij iz številnih tujih držav proslavili 30. obletnico osvoboditve države izpod fašizma. Predsednik Nicolae Ceaucescu je v svojem slavnostnem govoru opozoril na izredno hiter napredek Romunije v povojnem obdobju na industrijskem, gospodarskem, političnem in družbenem področju. Poudaril pa je tudi, da bo Romunija nadaljevala pot miroljubnega sodelovanja in tako prispevala svoj delež popuščanja napetosti v svetu ter krepitvi nove politike mednarodnega sporazumevanja in miru. Pri tem se je izrecno zavzel za ukinitve vojaških blokov in odhod vseh vojaških enot s tujih ozemelj.

KOSTANJEVICA. — V Kostanjevici na Krki so prejšnji teden predstavniki hrvatskega in slovenskega elektrogospodarstva podpisali pogodbo z ameriško firmo Westinghouse Electric Corporation o gradnji in dobavi jedrske elektrarne Krško, prvega objekta te vrste v Jugoslaviji. Jedrsko elektrarno Krško, ki bo imela moč 632 megavatov, bodo po načrtih začeli graditi že leto jeseni, obratovati pa naj bi začela konec leta 1978. Predvidoma bo proizvajala 3,5 do 4,4 milijarde kilovatnih ur na leto, odvisno od potreb po električni energiji. Avstrijo za graditve JE Krško in pridruženih objektov so predvideni v višini nekaj več kot 500 milijonov dolarjev.

STOCKHOLM. — Grški politik Andreas Papandreu je obtožil Ameriko kot glavne krivca, da so na Cipru strmoglavili zakonito vladno predsednika Makariosa, kakor tudi za zadnje dogodke na otoku. Izjavil je, da mora grška vlada vztrajati pri tem, da pusti Amerika Grčijo pri miru in da se umakne iz vseh svojih vojaških oporišč v Grčiji, kajti v nasprotnem primeru bi Grčija za vedno ostala pod ameriškim nadzorom. Za prelivanje krvi na Cipru pa je Papandreu neposredno obtožil ameriškega zunanjega ministra Kissingerja. Hkrati je znani grški politik menil, da so oporišča Atlantskega pakta in Amerike na grškem ozemlju nenehni vir nevarnosti za proces kolonizacije Grčije.

Več plati

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev sta odgovorila koroškemu deželnemu glavarju Wagnerju na vprašanje, ali sta pripravljena sodelovati pri tako imenovanem „koroškem omizju“, pri katerem bi razpravljali o manjšinski problematiki na Koroškem.

Osrednji organizaciji koroških Slovencev v pismu koroškemu deželnemu glavarju poudarjata, da bi bilo treba sprito velike aktualnosti manjšinske problematike na Koroškem že pred začetkom pogovorov čim bolj točno določiti okvir tega notranje koroškega dialoga in njegovo obveznost. Zato želita, naj bi koroški deželni glavar še pred začetkom pogovorov natančneje povedal, kako si zamišlja ureditev „neprisiljenega“ koroškega omizja, dalje, katere stranke, društva in posamezne osebnosti ter s kakšno pravico zastopanja in s kakšnimi kompetencami bodo poleg obeh osrednjih manjšinskih organizacij povabljeni k razpravi, prav tako pa tudi, v koliko bodo dosežki razgovorov služili koroški deželni vladi kot osnova za reševanje tistih odprtih manjšinskih vprašanj, ki spadajo v kompetenco dežele.

Osrednji organizaciji koroških Slovencev ob koncu tudi poudarjata, da sta načelno vedno pripravljena, da se s koroško deželno vlado in s strankami, ki so zastopane v koroškem deželnem zboru, pogajata o možnostih reševanja odprtih vprašanj v zvezi z določili o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem in da konstruktivno prispevata k njihovi rešitvi.

Koroški Slovenci v odgovoru deželnemu glavarju Wagnerju torej nikakor ne odklanjajo kakršnegakoli konstruktivnega poskusa reševanja manjšinske problematike, ampak zahtevajo samo predhodno pojasnilo nekaterih nejasnosti, predvsem seveda, čemu lahko takšni pogovori služijo in na kakšnem nivoju bi tekli. Ne gre pozabiti, da koroška deželna vlada slej ko prej stoji na stališču, da je za reševanje manjšinske problematike pristojna samo zvezna vlada, medtem ko deželni glavar hkrati sklicuje pogovore o tej problematiki, pri katerih pa bi naj sodeloval najširši krog, tudi koroški Heimatsdienst.

Zlasti pa koroški Slovenci odklanjajo v kakršnemkoli okviru, torej tudi v okviru koroškega omizja konfrontacijo s Heimatsdienstom in njemu sorodnim organizacijam, ki si samovoljno lastijo vzdevek „domovini zveste“, kar koroške Slovence že apriori postavlja v neenakopraven položaj.

Zvone Zorko
(Delo, Ljubljana, 23. 8. 74)

Razprava o manjšinskih problemih

določenim krogom na Koroškem ni po volji

Že v zadnji številki je Slovenski vestnik poročal o mladinskem seminarju „Alpe-Jadran“. Seminarji te vrste imajo svoj pomen, saj predstavljajo obliko sodelovanja mladinskih organizacij v tej regiji. Sodelovanje med mladinskimi organizacijami bi se moglo še izpopolniti, vendar bo treba spremeniti formo tega sodelovanja in konkretno tudi obliko tega vsakoletnega seminarja.

Na preteklem seminarju je jasno prišlo do izraza, da zanimajo mladino te regije podobni problemi. Tako se je pri večini članov italijanske delegacije čutil vpliv nedavne tržaške mednarodne konference o manjšinah. Prav člani delegacije iz Furlanije-Juljske krajine so predlagali, da bi na prihodnjem mladinskem seminarju, ki naj bi ga organiziral deželni mladinski sekretariat Koroške, obravnavali problem narodnostnih skupnosti. Svoj predlog so italijani, mladinci še aktualizirali s tem, da so predlagali, da bi vprašanje narodnih skupnosti obravnavali obenem z vprašanjem naraščajočega neofašizma. To jim je verjetno narekoval tudi trenutni politični položaj v Italiji, kjer je n. pr. slovenska narodnostna skupnost tarča napadov neofašističnih sil.

Člani slovenske delegacije so podprli predlog italijanskih tovarišev. Med večino članov koroške delegacije pa je zavladal neprijeten molk. Tako so se udeleženci seminarja sicer načelno strinjali s tem, da je ta srečanja treba nadaljevati, vendar se niso mogli zediniti o temi prihodnjega seminarja. Na žalost je treba ugotoviti, da so stališča glede slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem prav pri nekaterih članih koroške delegacije okostenela. Pri večini članov koroške delegacije se je občutil tisti nerazumljivi strah, ki narekuje, da se na Koroškem javno o slovenski manjšini ne govori in že sploh ne na nekem mednarodnem seminarju — če pa se že govori, morata soglašati vsaj socialistična stranka in ljudska stranka. Tako so delegacije tudi niso mogle zediniti na skupno sporočilo. Koroška delegacija, ki je predlagala formalno brezsebinsko sporočilo, ni prodrla s predlogom, ker sta delegaciji iz Furlanije-Juljske

krajine in Slovenije vztrajali na tem, da v skupnem sporočilu zasidra tudi zaželena tematika bodočega seminarja — to je tematika

783 milijonov NEPISMENIH NA SVETU

Specializirana organizacija Združenih narodov za kulturo, prosveto in znanost (UNESCO) je pred nedavnim objavila zanimivo poročilo o stanju nepismenosti na svetu.

Po tem poročilu se je v desetletju 1960—1970 odstotek nepismenih sicer znižal od 39 na 34,2 %, vendar pa je število nepismenih vsled hitrega naraščanja svetovnega prebivalstva še naprej naraslo za skoraj 50 milijonov oseb, kajti ob koncu omenjenega desetletja je bilo na svetu še vedno 783 milijonov ljudi, ki niso znali pisati in brati. To pomeni, da je bil povprečno več kot vsak tretji prebivalec našega planeta nepismen.

Odstotek nepismenih se močno razlikuje od celine do celine. Medtem ko znaša v Evropi le 3,6 %, dosega v Ameriki že 12,7 % in se v Aziji povzpne na 46 %, višek pa doseže v Afriki s 73,7 %, torej so tam skoraj tri četrtine celotnega prebivalstva nepismene.

Velika prizadevanja raznih mednarodnih organizacij in posameznih držav v boju proti nepismenosti so nedvomno rodila lepe uspehe, toda ob „populacijski eksploziji“, ki je posebno močna ravno v nerazvityh predelih sveta, se kaže, da dosedanje oblike in doslej vložena sredstva nikakor ne zadostujejo, marveč bo tudi v tej smeri treba iskati nova pota.

narodnih skupnosti in naraščajočega neofašizma.

Zadržanje večine članov koroške delegacije je značilno za koroške razmere. Ni mogoče namreč trditi, da posamezni delegati ne bi bili zainteresirani za temeljitejšo razpravo o problemih narodnih manjšin. Razpravljali v privatnem krogu o tem vprašanju je seveda nekaj popolnoma drugega kot pa javno in to še na Koroškem ob neposredni povezavi z vprašanjem naraščajočega neofašizma. Tega pa koroško politično ozračje ne dopušča brez neprijetnih posledic, ki jih pogosto občuti le posameznik in ki jih ni mogoče dokumentirati.

Prav to „koroško atmosfero“ je skušal prikazati dr. Augustin Malle, ki je na seminarju govoril o slovenskih mladinskih organizacijah na Koroškem in ki je poudaril, da bo vprašanje manjšin na vsakem takem seminarju prisotno, ker je to pač eno izmed bistvenih in perečih vprašanj te regije. Iz referata Marijana Osolnika, načelnika urada za mednarodno sodelovanje pri izvršnem svetu SR Slovenije, pa je bilo razvidno, da je prisotnost manjšinskega vprašanja sestavni del jugoslovanske zunanje politike in da so dobrososedski odnosi med Jugoslavijo na eni in Avstrijo in Italijo na drugi strani možni le na podlagi zadovoljive rešitve položaja slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji in Italiji. Menil je, da je problem manjšin problem demokratičnih sil Avstrije in Italije.

Mimo želja delegacij Furlanije-Juljske krajine in Slovenije in mimo uradnih stališč Jugoslavije tudi organizator naslednjega mladinskega seminarja „Alpe-Jadran“ ne bo mogel. Tako je pričakovati, da bo tudi na prihodnjem srečanju mladinskih organizacij zapet govor o manjšinski problematiki. Seveda bo taka diskusija plodna le, če bodo udeleženci že poprej seznanjeni s temi problemi in če bodo vsaj v grobem seznanjeni tudi o rezultatih seminarja OZN o manjšinah v Ohridu in mednarodne konference o

Slovensko prosvetno društvo Radiše vas vabi na proslavo

70. obletnice obstoja

v nedeljo 1. septembra 1974 ob 14. uri na Radišah pri cerkvi.

Sodelujejo: domači mešani in moški pevski zbor „Radiški fantje“
društvena godba in
pevski zbori okoliških prosvetnih društev.

Ljubitelji lepe narodne pesmi, gostje in prijatelji prisrčno vabljeni na to jubilejno proslavo, ki naj bi bila izraz narodne življenjske volje in demonstracija za mirno sožitje v deželi!

O d b o r

Avseniki spet doma

Po večtedenski turneji po zahodni Evropi, kjer je imel nastope predvsem v Nemčiji in Švici, se je znani Avsenikov ansambel spet vrnil domov v Slovenijo, da izpolni obljubo, ki jo je dal ob svoji 20-letnici: da obišče še nekaj krajev v okviru svoje jubilejne turneje po Sloveniji.

manjšinah v Trstu. Na podlagi teh dokumentov bo diskusija vsekakor možna in koristna.

Seminarja v Kranjski gori so se udeležili tudi predstavniki slovenske mladine na Koroškem. V diskusijskem prispevku je eden izmed njih v kratkih besedah orisal položaj slovenskih mladinskih organizacij. Omenil je, da gojijo stranke, številne druge mladinske organizacije in družba nasploh do slovenskih mladinskih organizacij distanco, to pa po njegovem mnenju zaradi tega, ker se slovenski mladinci zavedajo neenakopravnosti slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. Povedal je, da Avstrija sicer navidezno legalistično rešuje vprašanja koroških Slovencev; toda sprejetih zakonov potem ne izvaja. Zastopnik Slovenske mladine je govoril še o načrtni difamaciji slovenske mladine in edine slovenske srednje šole na Koroškem, proti kateri še ni nastopila nobena mladinska organizacija nemško govorečih sodelavalcev. Navedel je tudi primer VSM (zveza socialističnih srednješolcev), ki se je zavzel za narodne pravice koroških Slovencev in ki sta ga potem združeno likvidirala prejšnji in sedanji deželni glavar.

Kakor smo v našem listu že obširno poročali, je imel Avsenikov ansambel ob svoji 20-letnici jubilejni nastop v Ljubljani, kjer je v veliki hali Tivoli navdušil s svojimi melodijami mnoge tisoče obiskovalcev. Spored za njihov jubilejni nastop je bil posebej pripravljen. V retrospektivnem delu so najprej obudili spomin na nekatere najbolj znane in še danes priljubljene višje izpred deset in več let, nato pa so izvajali pretežno skladbe novejšega datuma oziroma pesmi, pripravljene nalašč za jubilejni koncert.

Jubilejna turneja po Sloveniji se je začela že nekaj pred osrednjo prireditvijo v Ljubljani, kajti Avseniki so se najprej predstavili v Lendavi in Velenju, nato pa so sledile še Jesenice. Zdaj po povratku iz zahodne Evrope, pa bo sledil še drugi del jubilejne turneje po Sloveniji.

Danes zvečer ob 20. uri bodo Avseniki nastopili v Škofji Loki, in sicer se bodo na Loškem gradu predstavili z jubilejnim sporedom, ki so ga aprila izvajali v Ljubljani. Jutri ob 20. uri bodo Avseniki nastopili v Celju; tokrat se jim bo pridružil znani gledališki in filmski igralec Arnold Tovornik, ki ga ljubitelji humorja poznajo tudi kot „Štajerskega Štefa“. Svojo jubilejno turnejo po Sloveniji pa bodo zaključili v nedeljo popoldne v Ptuj, ko bodo nastopili na zaključni prireditvi VI. festivala narodno zabavne glasbe.

Ob tej priložnosti bodo Avsenikom izročili tudi „krošnjo“, ki so jo osvojili na letošnjem natečaju revije Stop za najbolj priljubljene domače ansamble. Ravno ta uspeh, ko so pustili daleč za seboj vse druge skupine, je nedvomno prepričljiv dokaz, da so Avsenikove melodije tudi še po dvajsetih letih splošno priljubljene doma v Sloveniji, poleg tega pa so si v teh letih pridobile mnoge milijone ljubiteljev širom po svetu.

ZONE SVETINA

243

UKANA

TRETJA KNJIGA

To naznanilo pa ni bilo edino. Nekajkrat zapored so prišle nemške policijske patrulje vse do domačije. Ana in Travnikar sta se jim komaj umaknila v bunker.

„Ej, če bi prišel Karel z brigado ali pa vsaj Leban z jurišnim bataljonom, bi ju peljal tja, — zdaj je čas, ko kopljejo jarke okoli cerkve in betonirajo bunkerje. Zlahka bi jih pognali v dolino,“ je modroval Travnikar.

Potem je prišel njegov sin, tisti s prestreljeno nogo, ki je bil ostal v bolnišnici na Jelovici. S komandirjem Bogom in nekaj partizani je prišel po hrano. Preskrba je tudi njim zadajala skrbi.

Stari Travnikar je toliko časa sitnaril, da so se fantje odločili, da gredo nad belčke. Sam je vzel svoj manliher in nič ni pomagalo ženino prigovarjanje. Sredi noči so odšli. Z njimi je bil tudi kmet, ki je v bolnici skrbel za kamuflažo in je bil doma iz vasi, kamor so bili namenjeni. Le-tega je najbolj bolelo, da bodo njegovi domači imeli bele sosedbe, ko je vsa vas rdeča. On je bil tisti, ki je prišel Travnikarja obvestiti, kaj se v vasi pripravlja. Govoril je:

„Slabo puško imam, pa sem kar iz daljave počil nekajkrat tja v tri dni, pa so se vsi razbežali v hiše. Še dve uri potem so nabijali z minometom v hrib, ko sem bil že tako visoko, da sem zagledal vašo hišo.“

Ana in Tinka sta vse jutro sloneli ob oknu in čakali. Iz daljave sta slišali pokanje pušk, mitraljezov, minometov.

Sredi dopoldneva so se vrnili, upehani in premraženi. Brž sta jih pogostili s čajem in žganjem.

„Tri do pet smo jih obrnili, ali ne, Bogo?“ se je hvalil Travnikar.

„Toda odgnali jih nismo,“ je dejal rdečelični komandir in mazal z nožem na kruh zaseko.

„Bogo, prav nič te ne bo bog vesel, ker si streljal na cerkev,“ je dražil Travnikar.

Tinka pa je nagajivo pritaknila:

„Daj, komandir, povej nam, zakaj imaš tako bogoljubno partizansko ime. Si tako pobožen?“

„Ne bodi neumna, no! Ali ne veš kaj pomeni „Bogo“? Da rad uboga! Ali si moreš misliti kaj bolj koristnega?“ je menil Travnikar.

„Koga naj pa uboga, ko je komandir?“

„Trapa, partijo in višje.“

Bogo pa se ni dal motiti. Mirno in z velikim tekom je natepal kruh z zaseko in ga zalival s čajem.

Potem je Travnikar nagovoril Ano:

„Kako misliš? Bi odšla s fanti kar zdaj v bolnišnico? Zdaj nič ne vemo, kaj vse se lahko pripeti, ko nismo več tako sami...“

„Oče, prezgodaj je še, še kakšen teden bi rada ostala pri vas,“ se je branila Ana.

„No, fantje, pa drugi teden. Ko boste prišli po hrano, boste vzeli s seboj še njo.“

V naslednjih dneh se je položaj poslabšal. V dolino je prišlo precej kamionov Nemcev s topovi in oklopnjaki. Travnikarjevo domačijo je preplaval strah. Govorilo se je, da se obeta ofenziva. Potem je prišel kurir in prinesel vest o povratku brigade s Primorskega. Dobili so pisma od Primoža in Francela.

France jim je pisal, da preganjajo četnike po Krasu in Nemce v Trnovskem gozdu, da je sovražnika vsak dan

več, da sili na osvobodeno ozemlje in ustanavlja postojanke.

Stari Travnikar je zmajeval z glavo: „Kaj bo to, kaj bo? Zdaj, ko je drugod po državi že vojne konec, nas tod zasipajo z vseh vetrov. Kdo bi si bil kdaj to mislil?“ Starrec je basal vivček, pihal in tuhtal.

Ana je neštokrat brebrala Primoževu pismo.

„Pišem ti kar na kolenih. Vsak dan nekaj vrstic. Tako nas gonijo sem in tja, da še za spanje ni časa. Niti en dan nismo na enem kraju, samo udarimo in gremo. Hodimo vse noči, iz kraja v kraj.“

Ti si vedno z menoj. Nate mislim in se bojim. Zdaj, ko bi me potrebovala v bližini, sem tako daleč... Mislim, da bi bilo najbolje, če bi šla čimprej v bolnišnico in tam brez skrbi rodila. Mi spoznavamo Kras, skale in burjo, ki vrši v borih. Kamnite gmajne... Včasih vidimo morje. Ne veš, kako se lesketa njegova daljna modrina. Naše slovensko morje! To pot bomo zasedli Trst in našo obalo, in nikdar več je ne bomo izgubili! Včasih berem Kosovela in zdi se mi, kot bi hodil in pel z nami. Zdi se mi, da smo kot brinjeve, ki prilete na Kras. Tudi mi čutimo pesnikove ostre rane, njegova bolest nas reže prav do kosti. Pomaga nam, da vztrajamo...“

Hodim, hodim, in z menoj so tvoje mile oči, koraki pa drsijo v temo. Najina gora je ostala daleč. Nič več je ne vidijo moje oči. Nosim jo v srcu. Njen vrh, nebo in najine zvezde. Nevidne niti, ki naju vežejo, so v vetru. Naj ti prinese pozdrav...“

Tvoj obraz me spremlja na vseh poteh. Čist kakor sonce, kakor oko gorskega jezera, v katerem vidim samega sebe. V moji ljubezni vstaja rdeča zarja, upanje v nov svet, Ana, najin otrok! Kako poln sem bolečine in hrepenenja. Truden pa sem samo od krvi in črnih oblakov. In vendar vsak dan slutim cvetočo pomlad v naročju najinega snidenja.

Zaključek likovne kolonije v Vuzenici

Tudi letos so se naši otroci s Koroške udeležili likovne kolonije v Vuzenici v Sloveniji. Na tej likovni koloniji se otroci ki ljubijo risanje ukvarjajo z risanjem, slikanjem in grafikami. Poleg domačinov in Korošcev, slednjih je bilo letos 18, se je likovne kolonije udeležilo prvič tudi 6 dijakov likovnikov iz Smederevske Palanke v Srbiji. Vsa ta pisana družina pa se v času od 18. avgusta do vključno 24. avgusta ni bavila samo s slikanjem in risanjem, temveč tudi z izleti, igrami in drugimi rečmi, ki so likovni koloniji dali poseben poudarek, da je bila prireditelj, čeprav vzgojnega značaja, tudi prijetna in zanimiva. Vsak udeleženec te kolonije je v tem tednu na znanju pridobil toliko, da mu bo to gotovo v prid v nadaljnjem življenju, saj je iz podobnih šolskih ustanov že izšlo mnogo znanih likovnih umetnikov.

Posebnost te kolonije v Vuzenici je v tem, da je poleg domačih risanih strokovnjakov — likovnih pedagogov, prišlo tudi do srečanja z akademskimi slikarji iz Raven v Mežiški dolini, ki so si ogledali umotvore mladih umetnikov.

Seveda ni bilo slikarstvo edini namen kolonije oziroma srečanja mladit. Zlasti za našo koroško mladino je bilo posebne važnosti, da so dobili kontakt s svojimi rojaki v Sloveniji, kjer so se seveda izpopolnjevali v svojem materinskem jeziku, navezovali nova prijateljstva in tudi drugače spoznavali Vuzenico in njeno okolico. Ker so koroški otroci stanovali privatno pri družinah iz Vuzenice, ki so skrbele za nje, kot za last-

ne otroke, je iz tega povsem razumljivo, da so tudi starši koroških otrok bili zainteresirani, kje in pri katerih družinah so stanovali njihovi malčki. Tako je Vuzenica postala cilj, ne samo otrok, ki bi se radi izpopolnjevali v risanju in slikanju, temveč tudi njihovih staršev. Ta ko je prišlo med družinami gostiteljev in starši otrok s Koroške do tesnega medsebojnega prijateljstva, ki se izraža v tem, da se tudi starši med seboj obiskujejo, kar daje bistvu kolonije novo prijetno obeležje.

Kot ostale slikarske kolonije v Vuzenici, do sedaj so bile štiri, bo seveda tudi drugo leto v Vuzenici podobna prireditev, na katero se otroci s Koroške, ki so navezali prija-

teljske stike z Vuzeničani, že sedaj veselijo. Starši, katerih otroci so se udeležili likovne kolonije v Vuzenici, se obema organizacijama — Slovenski prosvetni zvezi in Zvezi slovenskih organizacij za posredovanje oz. omogočitev likovne kolonije v Vuzenici, iskreno zahvaljujejo z željo, da bi tudi drugo leto njihovi otroci lahko obiskali to prijetno in poučno slikarsko kolonijo.

Posebno pa gre zahvala ravnatelju Osnovne šole Vuzenica, Lojzetu Gobcu ter strokovnemu vodstvu Mariji Senekovič in Štefanu Kresniku, ki so skrbeli za vsestransko razvedrilo in učenje naših otrok, ki so se letos udeležili likovne kolonije v Vuzenici.

Na zaključni slovesnosti, ki je bila preteklo soboto, so otroci razstavili svoje slike. To je bil posebno svečan dogodek, saj so bili navzoči tudi starši, ki so prišli po svoje otroke in so lahko videli, kaj so njihovi otroci v tem času narisali. Ob tej priložnosti so v znak zahvale izročili tudi spominska darila staršem pri katerih so otroci v času kolonije bivali. V imenu Slovenske prosvetne zveze pa se je prirediteljem zahvalil in pravtako izročil spominska darila podpredsednik Tomaž Ogris, ki je kolonijo organizacijsko izvedel s strani Slovenske prosvetne zveze.

... in folklorne kolonije v Preddvoru

Slovenska prosvetna zveza je poleg likovne kolonije v Vuzenici navezala stike še z osnovno šolo Matija Valjavec v Preddvoru na Gorenjskem. Tam se je lani mudila prva skupina otrok in sicer iz Bilčovsa in se pod strokovnim vodstvom Lenke Krišelj in Milana Udrija učila večših slovenskih narodnih plesov. Celotno organizacijo folklorne kolonije v Preddvoru pa je imel ravnatelj šole Matija Valjavec, Vinko Jenko. Tako je bilo tudi letos, ko so v Preddvoru prišli otroci Slovenskega kulturnega društva iz Globasnice in to pravtako v organizaciji Slovenske prosvetne zveze v Celovcu. Pobudo za folklorno kolonijo v Preddvoru pa je dal član občinske konference SZDL Kranj, Tone Roblek, ki prirediteljem tudi sicer stoji s svojimi nasveti ob strani.

Letošnja folklorna kolonija v Preddvoru, ki je tokrat bila že druga, je povsem dosegla svoj namen. Otroci iz Globasnice so se naučili dva slovenska narodna plesa, razen tega pa so se seznanili z narodnostno in kulturno zgodovino matičnega naroda in njegovim jezikom. V prostem času so obiskali znane gorenjske kulturne in turistične kraje in bili v Vrbi, na Bledu, v Doslovčah, na Rodini v Begunjah in še drugih krajih. Seveda pa so imeli tudi dovolj prostega časa, tako da so se otroci lahko poigrali in navezali prijateljske stike med seboj in z družinami, kjer so bili v gosteh. Da folklora med mladimi Globašani ne bo zamrla, je otroke spremljala gospa Ema Hudlova, ki bo otroke učila tudi doma. Če bo potrebno pa ji bodo učitelji s Preddvora radi prišli na pomoč.

Zaključna slovesnost preddvorske folklorne kolonije je bila minulo soboto v šoli Matija Valjavec, kjer so otroci pokazali, kaj so se v teh dneh, ki so jih prebili v Preddvoru naučili. Slovesnosti so prisostvovali tudi starši otrok iz Globasnice in seveda tudi domačini, tako da je avla preddvorske šole bila kar zasedena. Vsi so bili presenečeni kako dobro so zaplesali otroci, čeprav pred tednom dni niso imeli pojma o korakih narodnih plesov. Otroci so plesali skupno, potem pa so se mladi preddvorski plesalci, ki so ena izmed najboljših mladinskih folklornih skupin v Sloveniji, pokazali kaj znajo.

Ob tej priložnosti se je v imenu globaških prosvetatev zahvalil predsednik Luka Hudl za gostoljubnost prirediteljev oziroma staršev v Preddvoru, kjer so otroci iz Globasnice

prebili teden dni in se naučili večine narodnih plesov. Predsednik Hudl je učiteljem izročil spominska darila in izrazil upanje, da se bodo še srečali v tako prijetnem krogu. V imenu Slovenske prosvetne zveze je tajnik Andrej Kokot spregovoril besede zahvale in ob tej priložnosti dejal, da je prav takšna pomoč za koroške Slovence nadvse koristna, saj se poleg znanja, ki ga otroci na takih kolonijah pridobijo, krepi tudi moralna in prijateljska vez med Slovenci na obeh straneh meje. V tem smislu je govoril tudi ravnatelj osnovne šole Matija Valjavec v Preddvoru, Vinko Jenko, ko je pred prireditvijo pozdravil goste iz Koroške.

Andrej Kokot je v imenu SPZ, akterjem folklorne kolonije v Preddvoru v znak zahvale, izročil novo gramofonsko ploščo šentvidskega pevskega zbora in tria Korotan. Ob koncu pa so izročili tudi staršem gostiteljem skromna darila.

V Preddvoru pa so isti dan imeli še predstavo ljudske igre Miklova Zala, ki so jo pod režijo Silva Ovsenka uprizorili igralci iz Primskovega pri Kranju. Korošci so prisostvovali še tej koroški zgodovinski igri in tako zaključili svoj obisk v Preddvoru.

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENCEV

sporoča, da bo imela svoj redni

občni zbor

povezan s tradicionalnim
DRUŽABNIM SREČANJEM

v nedeljo 8. septembra 1974 s pričetkom ob 14.30 uri v gostilni „Pri potoku“ (Čimžar) v Dvorcu/Höflein, to je ob cesti iz Celovca proti Hodišam.

Bivši izseljenci z družinami in prijatelji prisrčno vabljeni!

TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA BRA

„Koroško omizje“ in Slovenci na Koroškem

Sklep Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta, da se ne bosta udeležila Wagnerjevega „koroškega omizja“, je pravilen in ga pozdravljam.

Sobesednik za pogovor o manjšinskem vprašanju in 7. členu sta zvezna in deželna vlada oz. njuni predstavniki. Avstrija je prevzela v državni pogodbi leta 1955 obveznosti 7. člena brez pogoja in je tudi dobro vedela, kaj si je naložila, da si zagotovi svojo notranjo in zunanjo integriteto. Avstrija ni pod pogojem prevzela 7. člena, da ga bo izpolnila po črki in duhu, če ali k o se bo — v 20 ali 100 letih — k temu sprebrnil zadnji pristaš in funkcionalar Heimatdiensta ali Abwehrkämpferbunda in zadnji zaribani nacist!

Če predstavniki zvezne in deželne vlade menijo, da se s takimi alibijskimi omizji in podobnimi triki lahko odkrižajo izpolnjevanja pogodbenih obveznosti, se temeljito motijo. Vrh tega je treba spomniti gospoda deželnega glavarja na dejstvo, da imamo Slovenci s takšnimi omizji že čisto določene izkušnje: predstavniki slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem so že sedeli s predstavnikom Heimatdiensta-Heimabunda za isto mizo (v prvi republiki v 30ih letih) in sicer z zloglasnim poznejšim likvidatorjem slovenske manjšine SS-obersturmbannführerjem Aloisom Maier-Kaibitschem. Rezultati so nam še dobro v spominu. Ali Wagner tega ne ve (kot vesten deželni glavar

bi take fakte moral poznati c.: se temeljito informirati), da z neodgovornimi izjavami in grožnjami nastopa proti predstavnostvom slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem?

Popolnoma pravilno je torej, da ZSO in NSKS ne bosta sedla za Wagnerjevo „koroško mizo“ — pit „den trüben Most von Miklawzhof“ (kakor je svoječasno domiselno zapisalo glasilo koroške SPÖ — op. ured.). To pa ne pomeni, da ne bi bilo pametno in koristno, če bi se mladinske organizacije in skupine obeh deželnih jezikov srečavale na diskusijskih forumih o koroški manjšinski problematiki.

Dr. P. Z., Pliberk/Bleiburg

Gallus v Ameriki

Pretekli ponedeljek se je zbor Jakob-Gallus-Petelin odpravil na pevsko turnejo v Ameriki, kjer bo s sporedom umetnih in koroških narodnih pesmi nastopil v Bridgeportu, Chicagu, Washingtonu in v Clevelandu ter Torontu v Kanadi.

Turnejo zbora, ki stane okoli 400 tisoč šilingov, je podprla deželna vlada, pričakujejo pa tudi podporo države in mesta Celovec. Turnejo, ki jo pripravljajo že več let, organizirajo slovenski emigranti v Ameriki.

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tor

Tedaj pojdeva prek cvetočih polj v zelenje gozdov in prej, višje, k snegu najine gore...

Najraje bi mu napisala odgovor. Da ona zaupa vanj in vase. Kam pa naj mu piše? Kdo le jih bo iskal? Zato se je vsa predala upanju, da bo vse dobro. In mnogo mnogo je mislila nanj.

Naslednje dni je začelo snežiti. Sprva je padal sneg v drobnih kosmih, potem pa se je kar usipal. Travnikar je naznanil, da je to „zapadeni“. Naj bodo veseli, ker jih bo zasulo, vsaj Nemcev ne bo v gore, dokler se sneg ne poleže. Snežilo je ves dan, vso noč in še naslednje dopoldne. Ko je ponehalo, ga je bilo meter visoko.

Sredi dopoldneva je zalajal pes, bolj dobrikajoče kot ježno. Spodaj na stezi so zagledali zlomljenega človeka s kučmo na glavi in s palico v rokah, ki je krpljal zdaj z eno, zdaj z drugo nogo v strmino, kot bi bil zastreljen.

„Ata, miner Marko gre k nam!“ je naznanila Tinka. Pričakali so ga na pragu.

„Tinka, prinesi takoj kozarec slivovke, saj vidiš, da so mu moči opešale!“ je ukazal Travnikar, ko se je Marko pred pragom sesedel v sneg. Le-ta pa je zbral vse moči, se privlekel na kopno, sedel na klop in odvezal krplje. Tinka mu je prinesla kar pol steklenice. Hlastno je nagnil in pil kakor vodo.

„Tako je prav! Tako se postreže, bo tral! No, sem prišel prežgodaj?“ je pobožal Ani roko in poškilil na trebuh. „Boš pa za babico!“

„To pa nel! Tam se ne spoznam!“

Ana se ga je iskreno razveselila.

„Marko, ali si nam prinesel kaj korajže? Strašijo nas z Nemci in belimi,“ je rekla.

„Deklič, slabo se nam obeta. Povsod jamrajo, kamor pridem. Ofenziva,“ je dejal s skrhanim glasom, dšeečim po dinamitu, krvi in snoju. „Ne bi vas rad strašil, ljudje. Toda

tale mi pravi,“ se je potrkal po nosu, „da bo hudič, karšnega še ni bilo. Nemcev je toliko po dolini, da nikoli tega.“

Odšli so v hišo. Travnikar je prinesel mineru svojo obleko. Njegove premočene cunje so vrgli na peč, da bi se posušile.

„Zdaj sem pa tak, kot bi bil tvoj hlapec! Ni ga, ki bi me prepoznal za partizana, če me ti naši prismuknjeni propagandisti ne bi ovekovečili v Slovenskem poročevalcu!“

„Fant od fare ste, Marko. Saj smo brali,“ se je oglasila Tinka, „pa še odlikovanje se vam blestil! Glavni miner divizije!“

„Od fare, ja, orkamadona! Neki cepec me je slikal, ne da bi me vprašal. Saj sem se pritožil Karlu. Zdaj naj kar tisti od časopisa nastavlja mine. Da veste! Nisem samo v Poročevalcu, tudi v Domobrancu in v Karawanken-Bole. Pa še povedana slika povrhu. Opisali so me kot oberbandita, ki podira cerkve. Večja nagrada je razpisana name kot nekoč na Hacea. „Šepavi Antikrist,“ tisti preklasti miner s kučmo. Vse, s čimer me narava ni obdarila, mi očitajo. Lovijo me po vsej Gorenjski in po vsej Primorski... Tako je Travnikar. Nikamor v mesto si ne upam podnevi. Navadna sabotaža! Zdaj pred koncem so me onemogočili.“

Marko je kar pihal od jeze. „Pa ne samo to. Zdaj si i Nemci, domobranci i naši z mojo sliko brišejo zadnjico. Vidiš, to je vsa korist, ki jo imam od časopisne slave. Če to ni sramota!“

Šele ko mu je Travnikar potrdil, da ima prav, so se mu ustnice razlezele v nasmeh.

„No ja, za te sem pa vseeno prinesel tobaka. Svojo staro sem poslal ponj v mesto. Ofenzivo boš že pretolkel z njim.“

Odvezal je nahrbtnik in položil pred Travnikarja nekaj zavičkov.

Iz kuhinje je mati prinesla Marku skledo mleka in kruha. Ko je sedel in prijel za žlico, se je zdrnila, toliko da se ni pokrižala.

„A ti si tisti, ki podira cerkve?“

„Jaz sem tisti,“ se je zakrohotal.

„Pa se ne bojiš božje kazni?“

„Prav nič. Bog je vesel, da mu jih podiram, ker mu bodo Slovenci sezidali nove, saj je še dosti klerikalcev.“

„Ej, Marko, če bi midva prišla v vlado, potem bi bilo konec s cerkvami in farji. Posebno s farji.“

„Seveda, v cerkvah bi imeli milinge, da se ne bi gnetli po skednjih. Kako lepo govorijo naši komisarji, Travnikar. Nebesa nam obetajo na zemlji. Farji pa nam jih obetajo šele po smrti, in še to ne vsem.“

„Marko, ali se nič ne bojiš Ozne, ko tako kritiziraš in izkrivljaš linijo? Če bi bil ti pri nas na terenu, bi te že odpeljali.“

„Mene?“ se je našopiril mož. „Lahko je pobiti priklenjenega bika. Jaz pa sem prost in brez obroča v nosu. In še vedno imam polno torbo plastika. Kar dotakne se me kdo, pa bo sfrčal z mano vred v zrak. Sicer pa imam tudi dobre zveze in vse utajim.“

„Tudi ti, Marko, boš dobil obroč v nos, če ne prej, pa v svobodi,“ mu je vračal Travnikar.

„Motiš se. Če sem se ubranil med okupacijo, se bom pa še v svobodi,“ je zarenčal in trdo položil žlico na mizo. „Midva sva sama svoja stranka, Ana, kajne? Pa naj mi kaj kdo očita!... Sinoči sem Nemcem spodaj na cesti zažgal dva kamiona. Izrabil sem snežni metež in se priplazil tja. Vso noč je bila panika, jaz pa pot pod noge... In sneg je zametel mojo sled. Travnikar, ti, ki si partijski sekretar doli v vasi in odbornik, ti imaš obroč v nosu. Zvedel sem, kaj vse

Dvojezični napisi jih bodejo v oči

Pred nedavnim so neznanci odstranili najvišje ležeči dvojezični krajevni napis v Avstriji. Na planini Borovščici pod Jero v neposredni bližini planinske postojanke Bertahütte, lasti beljaške sekcije ÖAV, v višini 1552 m so slovenski planinci pred tremi leti namestili dvojezični napis — Bleščeča — Rassalm. Ta napis je usmerjal planince na nižje ležečo planino Bleščeča pod Komnico. Planina ni znana samo po tem, da ima čudovito lego, temveč tudi po tem, da je planinska postojanka Slovenskega planinskega društva v Celovcu, „Koča nad Arihovo pečjo“.

Obe zgradbi sta edini planinski postojanki v pogorju Kepe, zato je tudi razumljivo, da ju planinci in izletniki radi obiskujejo. Številnim izletnikom na ljubo so slovenski planinci omogočili obisk oziroma prehod tega lepega planinskega področja okrog Kepe ali Jero, kakor ji pravijo domačini, s tem da so markirali oz. obnovili že opuščene steze in jih opremili s smerokazi v obeh deželnih jezikih. Tako so na primer markirali tudi pot z Bleščeče do planinske postojanke Bertahütte in jo opremili z dvojezičnim napisom „Koča Bertahütte — Bertahütte“. S tem so slovenski planinci hoteli pokazati, da ne poznajo narodnostne ne-

strpnosti in da spoštujejo svojega sosedu ter mu celo pomagajo in delajo reklamo zanj.

V našem tisku smo že večkrat brali, da je koroška planinska publika glede dvojezičnih napisov tolerantna. Žal je odstranitev napisa na Borovščici vrgla temno senco prav na planince in to po čudnem naključju, ki je v tem, da je bil odstranjen napis, ki usmerja ljudi na Bleščečo, medtem ko je dvojezični napis, ki vabi turiste v kočo Bertahütte, ostal še neokrnjen. Tudi pri vandalskih napadih na dvojezične napise v jeseni 1972 so bili v pogorju Kepe, nad Bleščečo planino, odstranjeni vsi dvojezični napisi razen že omenjenega na Berto.

Kljub temu, da naši planinci ne verjamejo, da bi mogli planinci tako nekulturno ravnati, pa je nastal mučen položaj, ki žal zelo škoduje ugledu planinstva. Vsekakor dotični, ki so odstranili dvojezični smerokaz na Borovščici, niso ne planincem ne državi napravili kakšne usluge, nasprotno so samo potrdili to, da še niso preživeli zablod preteklosti in da še anahronistično vztrajajo pri svojih zastarelih nazorih in ne uvidijo, da jih je razvoj časa že zdavnaj prehitel.

Bili smo v Poreču na letovanju

Društvo prijateljev mladine občine Šiška je preko Zveze koroških partizanov v Celovcu povabilo deset koroških otrok v počitniško kolonijo v Poreč. 10. julija je naša skupina prispela v Ljubljano, kjer so nas že pričakovali zastopniki društva iz Šiške.

Predno smo nadaljevali pot v Poreč, smo se še okrepčali v hotelu Ilirija in v gostilni pri Krpanu ter se še sprehodili v Tivoliju. Nato smo se z omnibusom odpeljali našemu cilju nasproti in ga dosegli ob pol sedmih zvečer. Že naslednjega dne smo napravili izlet z ladjo v Limski zaliv, kjer se nismo mogli načuditi številnim otrokom, ki so moleli iz plavega morja. Seveda je bila vož-

nja za nas pravo doživetje. V naslednjih dneh pa smo se sončili in kopali v slanih valovih ter delali tudi izlete v bližnje okolice. Na teh izletih nas je stalno spremljala tov. Ančka Kotova iz Celovca. V koloniji smo se naučili tudi mnogo pesmic, kratkih igrice in koroški kolo. Posebnost našega letovanja v Poreču je bila v tem, da še nihče od nas ni bil prej na morju in da smo se vsi naučili plavati. Posebno zanimivo pa je bilo tudi to, da smo bili v koloniji skupno z otroci drugih narodnosti, tako tudi z otroci iz Čila, ki so nas navdušili s svojim čudovitim petjem. Seveda so bili med otroci tudi Slovenci, s katerimi smo najlažje navezali tovariške stike. Izreden prizor nam je morje nudilo zadnji dan, ko je razburkano pljuskalo na obalo, tako da se niti kopati nismo mogli. Ta divji naravni pojav nam bo še dolgo ostal v spominu.

Kar prehitro je minil čas in morali smo zapustiti Poreč. Odpeljali smo se v Ljubljano oz. Šiško, kjer smo ostali še nekaj dni in si ogledali razne zanimivosti Slovenije. Tako je občina Šiška priredila za nas izlet v Begunje in Drago, kjer so Nemci mučili in pobijali slovenske rodoljube. Ogledali smo si tudi Finžgarjevo rojstno vas Dosloviče in Prešernov dom v Vrbi. Bili pa smo tudi v kočevskem Rogu, kjer je bil glavni štab slovenskih partizanov. Tam smo si ogledali tudi znamenito partizansko bolnico „Bazo 20“, kjer so še danes ohranjene barake z operacijsko mizo in drugimi instrumenti. Na tem izletu smo mnogo videli in se seznanili z zgodovino Narodno osvobodilnega boja. Tudi v Ljubljani smo si

ogledali muzej NOB, katerega nam je razkazal direktor muzeja osebo.

Vsem, ki so nam omogočili to čudovito letovanje s tako bogatimi doživetji, izrekamo iskreno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo Zvezi prijateljev mladine občine Šiška, ki nam je omogočilo ta užitek in županu za sprejem in pozdrav.

Po vsem tem pa smo bili še deležni razkošnega kosila v hotelu Ilirija, kjer nas je s svojim obiskom počastil tov. Jože Hartman, predsednik komisije za zamejska vprašanja.

S težkim srcem in hvaležnostjo smo se poslovili od naših prijateljev v Sloveniji.

Udeležencem

O B J A V A

Zveza koroških partizanov sporoča, da bo v nedeljo 15. septembra 1974 priredila izlet z avtobusom v GORNJI GRAD IN V LOGARSKO DOLINO.

Prisostvovali bomo 30. obletnici osvoboditve gornje Savinjske doline. Proslava se bo pričela ob 9. uri dopoldne v Gornjem gradu nato pa bomo naredili izlet v Logarsko dolino, kjer se bomo srečali z mariborskimi tovariši.

Prijave sprejemamo do 7. septembra 1974 na naslov: 9020 Celovec, Gasometergasse 10/1 ali po telefonu: (0 42 22) 32 5 50 — (0 42 22) 79 11 99. O nadaljnjih organizacijskih podrobnostih boste pravočasno obveščeni.

Glavni odbor ZKP

Športni vestnik

● PRIČELI SO BRCATI ŽOGO

V nedeljo 25. avgusta se je na Koroškem pričelo težkopričakovano nogometno prvenstvo prvega in drugega razreda. Start so tvorile nekatere prvenstvene tekme 1. razreda, ki so bile na sporedu že dan poprej, v soboto. Nam so v prvi vrsti pri srcu rezultati 2. razreda, ki je razčlenjen na šest skupin. V 2. C, 2. E in 2. F skupini pa so vključeni v nogometno prvenstvo naši zastopniki. Iztržili so razmeroma dobre rezultate, le novincu iz Sel se ni posrečilo, na domačem igrišču doseči dober izid — poraz 1:3 proti iznajdljivejši Šmarjeti v Rožu pa je vendarle časten.

● VISOKA ZMAGA PROTI NOVINCU

Največ slovenskih nogometnih moštev je zastopanih v 2. E razredu. V tej skupini se trudijo za zaželeno točko Slovenski atletski klub, enajsterica iz Št. Janža in moštvo, ki letos prvič sodeluje v prvenstvu, DSG Sele.

Slovenski atletski klub je v prvem kolu prvenstva imel v gosteh novince iz Poggersdorfa in ga kaj slabo pogostil, saj ga je premagal visoko z 9:1 (7:0). Pred približno 100 gledalci so slovenski nogometaši bili v prvem polčasu v izrednem razpoloženju, hudo pritiskali in dosegli 7 zadetkov. Verjetno so se v tem obdobju preveč izčrpali, saj so v drugi polovici tekme igrali kakor bi bili izmenjeni, slabo brez pritiska in brez volje. Dali so dva zadetka, a dobili iz enajstmetrovke prvi protizadelek. Gole so dosegli Singer 3, Waldhauser Folt 3, Fera 2 in Wieser Hanzi. Gledalcem so se predstavili sledeči igralci: Hočevar; Vinko Wieser, Lampichler, Hribar, Woschitz, Pandel, Hanzi Wieser, Oraže, Singer, Fera, Folt Waldhauser.

● SELE — ŠMARJETA 1:3 (0:2)

Prvenstvena tekma med novincem iz Sel in Šmarjeto se je razvila kot pravi rožanski derbi. Ni se treba čuditi, saj sta vasi, iz katerih izhajata ekipi, v neposredni sosesčini. Tekma je zvalila nad 300 gledalcev, ekipi pa sta igrali na igrišču v Podgori, kjer se bo za eno leto nastanila enajsterica iz Sel. Vedeti moramo namreč, da Selani še nimajo na razpolago svojega igrišča, v naslednji sezoni pa bo že urejen. Gostje iz Šmarjete so od vsega začetka pokazali, kdo je gospodar na polju, kljub temu pa sta padla njihova dva zadetka pred polčasu po hudih napakah v gostiteljevi obrambi. V drugem polčasu je Olip Stanko, nekdanji član SAK, dosegel častni zadetek iz enajstmetrovke. Postava Sel: Jazbinšek; Kristl Jug, Pristovnik, Wasner, Nanti Dovjak, Travnik, Mirko Mack, Stanko Olip, Flori Dovjak, Franz Dovjak, Flori Jug.

Rezultati 1. kola 2. E razreda: Št. Janž — Kriva Vrba 0:0, Pischeldorf — Hörtendorf 7:2, Gospa sveta — DSG Borovlje 0:2, HSV Celovec — Galicija 1:1.

2. C razred: Šteben na Zilji — Bilčovs 2:2.

● GLOBASNICA — ŠMIHEL 1:1 (0:1)

Nekakšen slovenski derbi je bil na vrsti v nedeljo v takozvani podjurski skupini 2. razreda, v 2. F skupini. Kot nasprotnika sta si stala nasproti ekipi iz Globasnice in Šmihela. Prvenstvena tekma je bila posejana le z maloštevilnimi viški, skoraj bi rekli, da jih sploh ni bilo. Obe moštvi sta napravili lepo število možnosti, tako da sta lahko obe enajsterici zadovoljni z delitvijo točk. V prvi polovici je Hermann dosegel gol za Šmihelčane, Globašanom pa je izenačil Močnik.

Globašani so nastopili v sledeči postavi: Planičič; Bek, Petschnig, Schmacher, Onitsch, Maier, Harrieh, Sadjak, Micheu, Močnik in Komar.

● MILLONIG PREMAGAL STEINERJA

Zahomški skakalci so se preteklo nedeljo v Bad Ausse pomerili z najboljšimi skakalci iz Evrope in izvrstno odrezali. Po tamkajšnji plastični skakalnici se je spustilo 65 skakalcev iz Švice, ZRN, Jugoslavije, Italije, Sovjetske zveze in Avstrije, med njimi tudi svetovni prvak v smučarskih poletih Švicar Steiner. V izvrstnem razpoloženju so bili skakalci iz Zahomca, ki so z Millonigom prepričljivo odnesli prvo mesto, z nekoliko sreče pa bi lahko zasedli tudi častna mesta za Millonigom. Potem ko sta v poskušni seriji bila z najdaljšima skokoma v vodstvu Hanzi Wallner in Karl Schnabl, skočila sta 67 m oziroma 65,5 m in dosegla isto oceno 113,8 točke, sta oba napravila možnosti za dobro uvrstitev v 1. seriji skokov. Schnabl je padel pri 67,5 m, Wallner pa je moral v plastiko pri 65 m. Slabost svojih klubskih prijateljev je nato izkoristil Millonig in z daljavama 67 m in 66 m (227,8 točke) rešil čast zahomških skakalcev. Za Millonigom so se uvrstili imenitni skakalci: 2. Kaševj (SZ) 218,9 (64 m, 66 m), 3. Wanner (Avstrija) 214,1 (63,5, 66), 4. Branko Dolhar (Jug.) 211,5, 5. Habersatter (Avstrija) in Steiner (Švica) 211,2 (63,5, 63,5), 7. Schmid (Švica) 211,1 (63, 63), 8. Škoda (ČSSR), 207,1.

Zahomčan Seppi Gratzler je po lepem skoku v poskusni seriji, moral v prvi seriji v plastiko, kljub temu se je uvrstil s skokom 63 m v 2. seriji in oceno 203,9 na zadovoljivo 12. mesto.

(7. in 8. septembra pa bodo Zahomčani Wallner, Schnabl, Millonig in Gratzler tekmovali v Kranju in v Ljubljani.)

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Ton

govoriš ljudem. Pravijo, da obljubljaš, kot bi cedil med in mleko. Bone deliš, ko pobiraš hrano za bolnišnico, obetaš, da ne bo davkov, da vam bodo v svobodi traktorji prišli zastoj orat to strmino. In kaj še vse drugo!"

Travnikarju so se povsili brki in oči mu je prešinil izraz užalostitvenosti.

„Seveda govorim, kot govore drugi aktivisti meni.“

„Samo to me zanima, če sam sebi verjameš.“

„Seveda verjamem, Marko.“

„Ali si nor!“

„Kajne, da je nor?“ je pritrdila mati. „Vsak dan mu dopovedujem. Malo bolj naj bi bil doma, saj imamo vse fante v hosti. In tri že pokopane...“

„Tiho, ženska,“ se je razburil Travnikar.

Miner pa je belo poškilil z očesom, ki mu ga je bil v mladosti ranil kamen, in se obrnil k Ani:

„Dekle, ti, ki si mestna in študirana, povej, kako bo po vojni, da si ta mož ne bo delal preveč utvar.“

„Marko, jaz ne razmišljam preveč o tem. Samo na otroka in na Primoža čakam. Glavno, da Nemcev ne bo. Drugo bomo že uredili.“

„Jaz pa razmišljam, zato nastavljam mine in poslušam politične lekcije. Pa tudi tisto, kar se komisariji in voditelji pogovarjajo med seboj. Travnikar, države brez davkov ni. Kdo bo redil gospode?“

„No, no! Kakšne gospode, Marko!“

„No, pa tovariši! Tiste, pi bodo vodili državo. Denar pade samo od žuljavih rok!“

„Poslušaj, Marko,“ se je vmešala Ana. „Ti si prevelik anarhist. Poleg žuljavih rok je treba še marsikaj drugega, če hoče obstajati kakršna koli družba.“

„Jaz sem le preveč daljinoviden,“ se je branil Marko.

„Že zdaj vidim, česar vi ne vidite.“

„No, kaj pa vidiš?“ je dregnil Travnikar in prižgal čedro.

„Že skoraj vsi štabi imajo posebne kuhinje, čeprav imamo vsi enake želodce. Pa terence poglej, kako so pitani in oblečeni. Fantje v brigadah pa strgani, večkrat lačni kot siti... Kdor more, se že zdaj prisilni na teren. Če ne bi, terencev' s silo pobrali v brigade, bi bile že zničene. Pa poglej babe po štabih, kako so obelčene! Niso jim dovolj angleške uniforme, plašče predelujejo in vse nosijo škornje! Travnikar, ne misli, da sem nor. Dovolj sveta sem obhodil. Tudi mene je Mihajlo poučil, da enakosti ni in ne more biti. Toda sedaj nam preveč trda prede, da bi si že lahko privoščili razlike. V nekaj mesecih bo vojne konec. Polem pa se bo revolucija šele začela. Tista, prava revolucija, zavoljo katere sem šel jaz v hosto: da bogatim poberejo in malo zdravimo! Še boš letal od kmeta do kmeta, dajal denar in živino, preden si bomo ustvarili osnovno, kar je državi potrebno.“

Travnikar je težko požiral slino. Kadar sta se zapletla v razpravo, nista zlepa popustila drug pred drugim.

„Slabo mi prerokuješ. Jaz mislim, da bo drugače!“

„Seveda, tudi drugače! Veš, kako? Ko bo šlo vsem dobro, te bodo pozabili tudi tisti, ki si jih ti neštetokrat nakrmil. Še obiskal te ne bo nihče. Sam boš. Marsikomu od gorskih kmetov bo še težje. Še lastni otroci vas bodo zapustili in odšli v dolino, v tovarne. Zapomni si, Travnikar, ljudje pozabijo dobro prej kot slabo!“

Travnikar se je razjezil in skočil s peči:

„Kaj boš pa ti s svojo medaljo po vojni!“

„Jaz, Travnikar? Zame se pa ne boj! Ne pričakujem veliko. Jaz sem in ostanem uboga para. V glavnem znam le podirati. Potlej bodo pa gradili... Medalja? Po vojski je vredna toliko kot od stare kahle dno.“

Ana se je smejala obema. Marko se je obrnil k njej:

„Povej, ali ima boater prav ali ne?“

„Nisem tako zgrajena, kot sta Vojko in Primož, ki tudi veliko obetata. Zdi se mi, da imata vidva vsak nekaj prav. Najbrž bo tako, kot bomo vsi hoteli. Toda, kakorkoli bo, bo bolje od tega, kar je in kar je bilo. Veš, Marko, ti bi moral malo na politični tečaj!“

„Jaz na tečaj! Saj vidiš, da že tako preveč vem!“

Njihov pogovor so prekinili topovski strelci nekje v dolini. Kmalu potem so zaslišali rezke eksplozije v hribih. V snegu so se slišali kot kriki pridušenega srda.

Vsa družina je planila k vratom.

„Začelo se je, hudič!... Spet hočejo zasesti vso dolino, ali pa prihaja brigada...“

17

Brigada je prihajala v hitrem maršu naravnost s Primorske. Pošiljal jo je Pemc. Svoboda je dobil iz Gorenjske vesti, da se sovražnik zbira na ustju obeh dolin in da jim bo presekal preskrbovalno pot. Hodili so ves dan in vso noč po poti okoli Blegoša, čez reko, skozi Železnike, kjer še ni bilo Nemcev, naprej po dolini in navkreber proti Mohorju. Brigadni štab je med potjo dobil poročilo, da na koto Mohor, kjer so pred dobrim letom pobili okoli sto Nemcev, prodira bataljon policije SS polka TODT.

Marš je bil dolg in nadvse težaven. Premočni od snega, ki jih je zasipal skoraj vso pot, so trudno premikali noge. Bataljoni so se menjavali pri gaženju v celo.

Karel se je zavedal, v kakšno nevarnost se je podal z brigado: ko so prešli reko in zagazili na gola pobočja, bi jih iz doline lahko zagledali, če bi se megla dvignila. Hodil je med prvimi, priganjal in klet, kadar se je pretrgala zveza. Ljudje in živali so omagovali. Jedli niso že trideset ur in vsem so pešale moči. Po koloni je bilo slišati negodo-

Ali znate otroku reči „ne“?

„Če so vaši otroci,“ pravi Anne Landers, znana ameriška strokovnjakinja za vzgojno vprašanja, „vedno redoljubni, čisti, ubogljivi, zaupljivi, družabni, vljudni in pozorni, potem moji nasveti niso za vas, dragi starši. Če pa se vaši otroci obnašajo drugače, potem preberite ...“

Moti nas dejstvo, da živimo v družbi, ki jo upravljajo otroci. Otroci določajo družinske dejavnosti, cele skupnosti so namenjene otrokovim potrebam. Mladi družinski člani odločajo, kam bo šla družina v nedeljo, kakšno mlo ali zobno pasto bo kupila mati, kakšno meso in kakšno vrsto sadja.

Kje so vzroki za to otroško vladavino? V dejstvu, da mnogi starši ne znajo svojemu otroku reči — „ne“. Boje se ukazovati, prepovedovati, kaznovati — da ne bi izgubili otrokove ljubezni.

Pomanjkanje vztrajnosti staršev je tem večje, čim bolj je zakon neurejen. Žena, ki misli, da je mož ne ljubi, skuša podvojiti otrokovo ljubezen do sebe s popuščanjem in pretirano plemenitostjo. Zavrženi mož bo zaigral natanko takšno vlogo. Kadar poskušamo kupiti ljubezen, se cene urtoglavo dvigajo: otroci hitro dojamajo, da jim „črna borza“ s čustvi more zelo koristiti.

„Menim,“ pravi ameriška psihologinja Anne Landers, „da je to najbolj škodljiva metoda, ki je ustvarila že veliko mladih kriminalcev. Rožnati spektakli ne popravljajo starševske kratkovidnosti.“

Ključna beseda pri vzgoji otrok ostaja še nadalje disciplina. Ta se prične, ko je otrok še v zibki. Že takrat otrok ve, ali lahko ukazuje staršem ali tega ne more. Otroci morajo čutiti, da obstaja nekdo, ki je starejši in modrejši v družini, kot so oni. Če je treba, bo ta modrejši in starejši rekel: „Ne, tega ne moreš dobiti!“ ali pa „Ne, ne moreš oditi!“ Otroci bo nasprotno, obtožil vas bo, da ga v očeh tovarišev delate še dojenčka. Toda globoko v sebi bo zadovoljen, ker ga imate dovolj radi, da lahko tvegata njegovo jezo, ker ste se odločili, da ga boste ščitili kljub njegovi nori želji in pomanjkanju izkušenj.

Otroci nenehno vprašujejo, da bi mogli ugotoviti, kako daleč lahko gredo s svojimi zahtevami. Naskrivaj pa vendarle upajo, da jim ne boste dovolili, da bi šli predač.

Starši, ki svojemu otroku izpolnjujejo sleherno željo, izgubljajo bitko na vseh frontah: „Zakaj si mi dovolila,“ bo rekel otrok materi, ko bo zašel v težave.

Strah pred kaznijo je v določenih okoliščinah zdrav. To pa seveda še ne pomeni, da morajo biti starši za otroka strah in trepet. Svobodno izražanje naj bo na obeh straneh, toda način izražanja naj vodi k spoštovanju.

Pred nekaj meseci sem bila priča „visoke napeitosti“ med svojo prijateljico in njenim dvanašletnim sinom zavoljo peciva, ki ga ni mogel dobiti. Nenadoma je deček zavpil: „Pojdi k vragu!“ vzel pecivo in zbežal na prosto.

Starši morajo dojeti, da obstajajo trenutki, ko si otroci želijo, da jih ne bi imeli radi. Način, kako kaže otrok svojo nestrpnost, pa odloča o tem, ali bo otrok, ko odraste, šel na univerzo ali v zapor.

Otroka je treba naučiti, da svojo jezo izraža

Kaj naj vemo o mleku

Mleko služi predvsem za prehrano novorojenčkov. Materino mleko predstavlja vez med otrokom in materjo in otrok se tako, vsaj kar se hrane tiče, počasi prilagaja okolici. Mleko vsebuje vse hranilne in zaščitne snovi, ki so potrebne dojenčkom. Vrste mleka se razlikujejo, zato moramo pri umetnem hranjenju dojenčka mleko z vodo razredčiti, oziroma ga obogatiti z različnimi dodatki. Materino mleko zadostuje v prvih šestih mesecih. Kasneje pa je treba preiti na mešano hrano. Če traja dojenje predolgo, nastopi anemija, ker mleko ne more kriti vse potrebe po železu. Kravje mleko vsebuje več kot dvakrat toliko beljakovin kot materino mleko. Beljakovine v mleku so sestavljene v glavnem iz kazeina, ki se v želodcu sesiri v grude. Glede maščob ni bistvene razlike med kravjim in materinim mlekom. Ogljikovih hidratov, to je mlečnega sladkorja, pa vsebuje kravje mleko manj kot materino mleko. Zato pa ima kravje mleko več kot

trikrat toliko soli. Kozje mleko je precej podobno kravjemu, le da vsebuje še več soli. Ovčje mleko pa ima zelo mnogo beljakovin in maščob. 100 gr da 93 kalorij.

Mleko je najidealnejši vir beljakovin, ker je razmeroma poceni. Za eno kalorijo mleka so potrebne le 4 kalorije krme, za eno kalorijo govejega mesa pa 24 kalorij krme. Razen tega ima mleko največ apnenca (kalcij) in je zato nepogrešljivo zlasti za rastočo organizem. Vsak človek bi moral dnevno popiti četrto do pol litra mleka.

Vendar pa mleka, ki ga navadno pijemo, ne moremo primerjati s svežim, pravkar pomolženim mlekom. Ker pa je precej govedi okužene s tuberkulozo, je treba mleko v mlekanah dezinficirati, pri čemer pa gre marsikaj v izgubo. Mleko se hitro pokvari, onesnaži, večkrat ga „pomnožijo“ in povzročijo bolezni se v njem naglo množijo. Vse to so slabe strani mleka.

Dezinfekcija mleka se opravi s sterilizacijo ali s pasteriziranjem. S sterilizacijo (mleko segrejenmo na 100 stopinj Celzija) postane mleko manjvredno hranilo, pasteriziranje pa pomeni, da mleko za tri minute naglo segrejemo na 82 stopinj, nato pa ga spet hitro ohladimo na 4 stopinje Celzija. Ta postopek uniči večino bacilov, fermenti in vitamini pa ostanejo. Kondenzirano mleko in mleko v prahu nimata več naravnih vitamini-

Poskusite!

VRTNARSKI RAGU: 25 dkg stročjega fižola, 1 koronje, po 15 dkg cvetače, paradižnika, 1 kolerabica, malo krompirja, 10 dkg prekajano slanino, malo moka, sol in nariban trd sir.

Zelenjavo zrežemo na koščke in v vreli vodi s slanino vred skuhamo do mehkega. Iz maščobe in moka naredimo svetlo prežganje, ki ga dodamo raguju, prevremo in pred serviranjem obogatimo z naribanim sirom.

SRBSKA SOLATA S KLOBASO: Za 4 osebe potrebuje 60 dkg paradižnika, 24 dkg paprike, 16 dkg posebnih klobas, 1 čebulo, malo soli, olja in kisa.

Zelenjavo operemo, očistimo in narežemo, pridamo narezano klobaso in začnimo z soljo, oljem, kisom.

GOVEJI ZREZKI Z GRAHOM: 4 zrezke, 4 dkg maščobe, 2 dkg moka, 1 mala čebula, sladka rdeča paprika, pol kg oluščene graha, zelen peteršilj in 2 žlici kisle smetane.

Zrezke potolčemo, osolimo in z ene strani pomakamo. Potem z obeh strani meso hitro opečemo na vroči maščobi. Na isti maščobi potem zarumenimo čebulo: ko ta zarumeni, potresemo s sladko papriko, zalijemo grah in mehčamo zrezke. Pred serviranjem obogatimo s seseklim zelenim peteršiljem in kislom smetano.

tako, da drugega ne žali. Če ve, kako daleč sme iti, se mu ne bo treba nikoli kesati. V naši družini so bila pravila obnašanja zelo preprosta: „Nasprotujte kolikor hočete, ne smete pa kričati ali žaliti in ne razbijati stvari, ki jih ne morete sami plačati!“

Končno si zapomnite, da imajo starši skrajno vedno prav. Otroci se morajo naučiti večšine popuščanja tudi takrat, kadar imajo oni prav. Ni važno, kaj starši storijo za svoje otroke, temveč tisto, kar so jih naučili, da sami store.“

Droben nasvet

● **Mazanje vek z masno kremo preprečuje gube.** Nasprotno! Ker je koža na tem delu obraza zelo občutljiva, sloj maščobe pripomore k nabiranju vode v kožnem tkivu, zaradi česar pustijo mišice okrog oči in naredijo se gube.

nov, zato pa jima dodajajo umetne vitamine. Fermentov in avksonov seveda ne morejo nadomestiti.

Če mleko dalj časa stoji, se na površini nabere smetana, ki je sestavljena v glavnem iz maščobe, preostalo mleko pa ima le še 0,1 maščobe.

Mleko se pod vplivom mlečno-kislinskih bakterij skisa. Kislo mleko je priporočljivo za bolnike z želodčnimi in črevesnimi motnjami in deluje kot mlo odvajalno sredstvo.

Iz posnetega mleka izdelujejo skuto, preostane pa sirotka, ki vsebuje soli in mlečni sladkor, in le malo beljakovin in avksonov.

Mleko je eno najlažje prebavljivih hranil, kar jih poznamo, vendar pa ga nekateri ljudje težko prebavljajo. Mlečne beljakovine so najboljše od vseh beljakovin, maščobe v mleku pa so najlažje prebavljive. Mlečne beljakovine se v želodcu sprimejo v kepe. Če mleku dodamo čaj ali kavo, dosežemo, da so grudice v želodcu manjše, se torej lažje prebavijo in prej zapuste želodec.

Danes nekaj o lisičkah

Kadar je dosti lisičk, je malo drugih gob, predvsem gobanov, jurčkov, menijo stari gobarji. Lansko leto je bilo res tako, jurčkov je bilo malo, le malo več pa lisičk. Kako bo letos, bomo pa še videli.

Pa pogledjmo, kako je z lisičkami! Naši gobarji prištevajo lisičke med gobe slabše vrste. Pravim gobarjem, ki uživajo v tem, da imajo svoja stalna gobja rastišča, ki pa jih seveda ljubosumno čuvajo, so lisičke že zato manj vredne, ker jih lahko najdemo, saj jih izdaja njihova značilna oranžna barva. Lisičko najde torej tudi tak, ki po pravih gobarskih pojmihi niti ni gobar!

Res je, da se lisičke ne dajo primerjati z drugimi „žlahnimi“ gobami. Njihovo meso je namreč res nekoliko trdo in če so stare, so kot olesenele. To jemlje lisičkam gobji ugled. Imajo pa lisičke poseben, prijeten duh in okus, kar daje jedem, ki jim jih primešamo, značilen svojstven priokus.

Ker so lisičke trde, jih moramo vedno pripraviti v jedeh, ki jih dalj časa kuhamo. Navadno pripravljajo lisičke v obliki krompirjevega golaža ali pa redkeje krompirjeve juhe. Če jih primešamo drugim jedem, ki jih manj kuhamo, lisičke prej malo prepa-

žimo in jih šele potem dodamo, ko so se omeščale. Lisičke niso najbolj primerne gobe za ljudi, ki imajo težave z želodcem in prebavo. Zdi se, kot da obležijo v želodcu. Prav to pa uvršča lisičke med gobe slabše vrste. Te težave povzročajo večji kosci gob, ki jih želodčni in črevesni sokovi le težko prebavijo. To pa lahko preprečimo, če lisičke pred kuhanjem drobno razrežemo ali dobro sesekljamo. Pri ljudeh s slabim želodcem moramo pripraviti res mlade in sveže lisičke.

Verjetno gre nekaj slabega glasu o lisičkah tudi na rovaš napačne lisičke, ki pa je slabega okusa, po rasti pa dosti večja od prave lisičke, zato jih ločimo med seboj, tako da do zamenjav le redko pride.

V zadnjih letih veliko lisičk tudi izvozimo. Posebno svežih, pa tudi suhih. Zanje se posebno zanimajo Švicarji, ki so, kakor kaže, posebni ljubitelji lisičk. Vendar pa so za izvoz primerne le mlade, zdrave lisičke srednje rasti. Lisičke torej lahko tudi posušimo in če jih ne shranimo za dom, jih lahko tudi prodamo.

Lisičke niso torej več manjvredne gobe, ampak so vedo bolj iskane.

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tor

vanje in nekaj jih je obtičalo v snegu, ker niso mogli naprej.

Orlov je tovoril kobilico težke brede in pot mu je curkoma lil z obraza. Spet se je spominjal, kaj pomeni biti borec in kaj komandant. Bil je močan, pa so mu kolena vseeno klecala in v mečih so ga prijemali krči. Pred njim je hodil Vojko, žilav in lahek. V prvem delu pohoda je imel smuči in je skupaj z nekaterimi drugimi utiral pot; potem pa je bilo snega preveč in ko je nehal padati, je postal južen; zato so pustili smuči pri kmetih in gazili.

V plazovitem pobočju nad korili je mulam drselo. Dve sta se s težkimi minometi vred prevrnili po strmini in sprožili plaz, drugi dve pa sta se vdrli v zamezu in ju niso mogli spraviti ven. Karlu ni preostalo nič drugega, ko da zaukaže eni četi rešitev mul in minometov, brigada pa je šla naprej.

Dobri dve uri hoda pred grebenom, ki se je kopal v blesteči belini kot nedosegljive sanje, je postal položaj kritičen. Čedalje več borec je padalo brez moči v sneg. Krči v nogah so bili tako hudi, da niso mogli naprej.

Na čelo kolone je prigazil komisar brigade Viktor. „Zdaj ti rešuj situacijo,“ mu je naročil Karel, ko je zaukazal kratek počitek.

Medtem ko je vsa kolona ležala v snegu kot pobita, je dal Viktor povelje:

„Vsi komunisti in vsi skojevci napreji!“

Kot komunisti so stopili na čelo tudi Orlov, Vojko, Keča in mnogi stari znanci. Pred seboj so imeli strmo, plazovito pobočje, nad njim pa gol greben, ki bi ga lahko že zasedli Nemci.

Major Viktor je molče sam zagazil naprej. V zamejih in plazovih so se udirali skoraj do pod pazduhe in z neverjetno vztrajnostjo rili naprej kakor krti. Potem ko so prebili plazove in zamele, se jim je že vedno dviralo do pasu.

„Česar ne zmore nihče, to zmore partija!“ je bilo geslo.

„Zdaj smo v resnici avantgarda,“ je pomislil Vojko in gazil do pasu sipki sneg. Prišel je na vrsto, da hodi na čelu. Vsakih sto metrov se je zamenjalo prvih deset. Polni dve uri so rili, da so prišli pod Mohor in da so spoznali, da prvim ni nikjer in nikoli lahko. Mnogo laže je hoditi po utrlih poteh.

Tu jih je zakrival gozd. Iz daljave so zaslišali bobnenje topov. Po tistih, ki so reševali mule, je takoj ko se je dvignila megla iznad reke, usekalo topnišlvo. Prisotnost sovražnika je vsem vlila novih moči.

Karel se je zagledal v zasneženo cerkvico vrh Mohorja in vasi pod njo. Tam so se začeli položaji brigade, kamor ga je pošiljala divizija. Tam so že lahko Nemci. Ne sme in ne more izpostaviti vse kolone morebitnemu napadu. To je greben, pod katerim lahko v neenakem spopadu izgubi pol brigade. Če se to zgodi, bo ob glavo...

Brigada je daleč zaostala za tistimi, ki so gazili naprej. Če je sovražnik zasedel grebene pred njimi, so v pasti...

Zdaj so najvztrajnejši stali pred zadnjo oviro. Karel je stopil mednje in z daljnogledom pazljivo motril snežine nad seboj. Ni jim pustil, da bi se oddahnili.

„Prostovoljci, napreji! Tri mitraljeze za Mohor, tri mitraljeze pa za Zabrekve, na boki!“

Orlov se je javil prvi. Dovolj mu je bilo kobilice težkega mitraljeza. Kobilico je sicer prenašal laže kot svojo nepomembnost, toliko mu je bilo do poveljevanja. „Hudo je pasti s konja na psa,“ mu je ključalo v srcu in vseeno mu je bilo, če pogine, da ga le ne bi še naprej podcenjevali.

Za njim so stopili naprej tudi medvedji Keča, Vojko in trije mitraljezci s pomočniki.

Na levici bok pa se je napotil kapetan Marjan Ciglič, edini v brigadi, ki se je kot nemški dezerter prikopal do ba-

taljanskega komisarja, pa še to precej po zaslugi brigadnega komisarja Viktorja, ki je bil dobrodušen in neoseben. Jeseni sta Viktor in Karel prišla v bataljon, kjer je komisaril Ciglič. Četo je imel v hlevu. Razjahala sta in postala ob oknu. Na jaslih je stal Ciglič in predaval v notranjskem narečju. S počasnimi gibi je oponašal brigadnega komisarja:

„Tavariši, ja, tavariši, mi zahtevama disciplina...“

Vsa četa se je režala, borci so se držali za trebue. „Pri priči ga razrešival!“ je predlagal Karel. „Ta se norčuje iz brigadnega štaba!“ Viktor je menil drugače. „Pustiva fante, naj se malo razveselijo, saj nimajo druge zabave!“ Vseeno, čeprav na moj račun!“ Skočila sta na konje in odšla, ne da bi obiskala četo.

Zdaj je komisar Ciglič gazil prvi. In za njim prostovoljci, komunisti njegovega bataljona. Gazil je poševno v pobočje, proti drevsom, kjer je nenadoma švignila v zrak rdeča raketa.

„Nemci!“

Vsem je zaledenela kri.

Videl jo je tudi Orlov in njegova skupina. Zdaj so čutili, da sovražnik z več strani leze v pobočje, da bi pred njimi osvojil višinske točke. Pot jih je oblival od nog do glave. Čudna omotica strahu in nemoči jim je legla v ude. V grenka usta so si dajali sneg. Čudna praznina, vsa votla in bela, se je večala, čim bliže so bili grebenu. Morali so čez čistino, kjer je bilo le tu in tam kakšno drevo.

Potem so spodaj, kamor je rinil Ciglič s svojimi, zabobnelye strojnice. Popadali so v sneg, čeprav ni nihče nanje streljal. Nekaj časa se ni dalo nikomur vstati, kot bi se odločili, da bodo kar tu obležali. Spodaj pa so že tolkli mitraljezi, partizanski in nemški. Kazno je bilo, da je Ciglič prehitel Nemce.

Potem je vstal Orlov.

(Dalje v prihodnji številki)

Od leta 1393

Pliberški sejem na travniku

največje in najstarejše ljudsko slavlje
južnih predelov Koroške

od sobote 31. avgusta do ponedeljka 2. septembra 1974

■ V soboto popoldne povorka na sejemski prostor z robo in rajo. Simbolično bo ljudsko slavnost otvoril g. deželni glavar Wagner; z domačim županom g. Moryjem bosta načepila prvi sodček piva. Zvečer velik ognjemet.

■ V nedeljo množično srečanje sejemskih gostov iz vseh strani od blizu in daleč. Na sejmišču pester zabavni park in razstavišča. Na sejmu živahna prosta trgovina.

Posojilnica Pliberk r. z. n. j.

Kreditne zadruge opravljajo vse bančne posle, blagovne zadruge pa dobavljajo najrazličnejše potrebščine za vsakogar.

Kmečko gospodarska zadruga PLIBERK

s poslovalnicama ŠMIHEL
in ŽVABEK

ŠTEFAN TRAMPUŠ

- Trgovina z lesom
- Podjetje z žago

NONČA VAS - EINERSDORF
PLIBERK - BLEIBURG

Vse za vašo hišo in gospodarstvo
vam nudi najugodnejše

SUPERMARKET

VALENTIN IN
ANGELA

BLAŽEJ

PLIBERK
BLEIBURG

telefon (0 42 35) 394

Letos spet stojnica na
sejmskem travniku

NON-STOP

GOSTILNA - PENZION

MARIJA IN LEKŠ KOS

BOROVJE PRI PLIBERKU
WOROUJACH BEI BLEIBURG

- prijetna gostilna za domače in oddaljene goste
- tujske sobe za letoviščarje
- zdrava lega, tihoča, gozd, polje in travnik
- lep razgled na Peco
- zadnja gostilna pred mejo

Trgovina

KATARINA IN ADOLF

Krivograd

Šmihel nad Pliberkom
St. Michael ob Bleiburg

Vam nudi po ugodnih cenah:

- kmetijske stroje
- električne stroje
- gradbeni material
- televizorje
- živalne stroje

Obiščite nas na pliberškem sejmu!

Hanzej Leitgeb

Mizarstvo

Šmihel nad Pliberkom
St. Michael ob Bleiburg

- Kvalitetna izdelava vseh vrst mizarskih del
- Specialna izvedba kuhinjske opreme
- Priznana stavbeno mizarstvo

AVTOPODJETJE

Štefan Sienčnik

DOBRLA VAS
EBERNDORF

- Vožnje s Sienčnikovimi avtobusi v tu- in inozemstvo so prijetne

- Potniki so vedno zadovoljni

- V trgovini bogata izbira koles

V trgovini s stroji

MAX TRAUN

PLIBERK - BLEIBURG

- vse poljedelske stroje
- živalne stroje
- radio-aparate
- kolesa in motorna kolesa po ugodnih cenah in plačilnih pogojih

Mizarski mojster

Herman Kuschej

Trgovina s
pohištvom

PLIBERK - BLEIBURG

Odlična delavnica pohištvene
oprave in gradbenega mizarstva

Strokovna trgovina za čevlje

Franc Tomasch

- IZDELAVA PO MERI IN
 - POPRAVILA
 - UGODNE CENE
- Pliberk/Bleiburg
Klopinj/Klopein
Sinča vas/Kühnsdorf

■ RAZSTAVLJAMO TUDI NA SEJMIŠČU

GOSTILNA

ŠERCER

V ŠMIHELU

gostilničarka

MILKA
MLINAR

- Odlična postrežba
- Prvovrstne kvalitete
- Udobni in prijetni prostori

A V S T R I J A 1

SOBOTA, 31. 8.: 16.55 Oddaja z miško — 17.20 Za otroke — 17.45 Za mladino — 18.00 Družina Patridge — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Novo v kulturi — 18.55 Oddaja Heinz Conrada — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Večer ob sobotah na Gradiščanskem — 21.35 Šport — 22.05 Čas v sliki — 22.10 „Napetost v soboto“.

NEDELJA, 1. 9.: 16.30 Za otroke — 17.15 „Zapuščena vas“ — 17.30 Za družino — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Umetnost v Avstriji — 18.30 Prizma — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.15 Za 25. obletnico smrti Richarda Straussa — 22.15 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 2. 9.: 18.00 Novo v znanosti — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Šale s Čarlijem — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Ljudje s farme Shiloh — 21.10 Lorientov telekabin — 22.10 Čas v sliki.

TOREK, 3. 9.: 18.00 Angleščina — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Rožnatordeči panter — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem jaz? — 21.00 Velika pomota — 22.45 Čas v sliki.

SREDA, 4. 9.: 11.00 Louis Blues — 16.30 Skrivališče — 17.10 Za otroke — 17.35 Indian River — 18.00 Francoščina — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Tri deklce in trije dečki — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Srečanje s človekom in živalmi — 21.05 Za 150-letnico smrti komponista Antona Brucknerja — 22.05 Čas v sliki.

ČETRTEK, 5. 9.: 18.00 Potovanja in pustolovščine — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Športni mozaik — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Težak dan za kraljico — 21.55 Čas v sliki — 22.00 Šport.

PETEK, 6. 9.: 11.00 In zopet skačem čez luže — 18.00 Ostanj zdrav — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Zaljubljen v čarovnico — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Onedinova linija — 21.10 Politika dokumentacija — 22.10 Čas v sliki — 22.15 Sol in poper.

J U G O S L A V I J A

SOBOTA, 31. 8.: 17.10 Obzornik — 17.25 Nogomet — 19.15 Kaj počnemo ob nedeljah — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.40 Zabava vas Julie Andrews — 21.30 Barvna propagandna oddaja — 21.35 Columbo — 22.45 Dnevnik.

NEDELJA, 1. 9.: 9.15 V kipečem loncu — 10.15 Kmetijska oddaja — 11.15 Mozaik — 11.20 Otroška matineja — 12.15 Poročila — Nedeljsko popoldne — 17.50 Propagandna oddaja — 17.55 Poročila — 18.00 Moda za vas — 18.10 Jubal — 19.45 Risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Tedenski zunanjepolitični komentar — 20.40 Znanstvene pustolovščine — 21.35 „Vis 1944“ — 22.25 Dnevnik — 22.40 Športni pregled.

PONEDELJEK, 2. 9.: 15.55 Evropsko prvenstvo v atletiki — 19.00 Mozaik — 19.05 Po neznani delti — 19.30 Aktualna oddaja — Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.30 Josipina — 21.30 Ne prezrite — 21.55 Dnevnik — 22.10 Evropsko prvenstvo v atletiki.

TOREK, 3. 9.: 14.40 Madžarski dnevnik — 15.50 Evropsko prvenstvo v atletiki — 18.15 Obzornik — 18.30 Potujmo v naš svet — 18.50 Mozaik — 18.55 Praznovanje — 19.20 Naši zbori — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Propagandna reportaža — 20.35 Slovenec — 21.05 Whiteoaki z Jalne — 21.55 Dnevnik.

SREDA, 4. 9.: 15.00 Madžarski dnevnik — 16.20 Evropsko prvenstvo v atletiki — 16.40 Družina Smola — 17.10 Nadaljevanje prenosa iz Rima — 18.00 Obzornik — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Propagandna reportaža — 20.40 Dan maščevanja — 22.35 Dnevnik.

ČETRTEK, 5. 9.: 16.45 Madžarski dnevnik — 18.05 Obzornik — 18.20 Svet v vojni — 19.10 Mozaik — 19.15 Po sledih napredka — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.30 Kam in kako na oddih — 20.40 Mavrica — 21.20 Bolgarija danes — 21.50 Nocturno: Knjige in več kot to — 22.05 Dnevnik.

PETEK, 6. 9.: 14.45 Madžarski dnevnik — 15.50 Evropsko prvenstvo v atletiki — 18.05 Obzornik — 18.20 Ogenj — 18.50 Mozaik — 18.55 Ansambel Vilija Petriča — 19.25 Kažipot — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.25 Tedenski gospodarski komentar — 20.40 Menih iz Monze — 22.20 Dnevnik — 22.35 Evropsko prvenstvo v atletiki.

G O S T I Š Č E

„JUENA“

ALOJZ IN LENKA GREGORIČ

ČEPIČE - GLOBASNICA

V sodobno opremljenem modernem gostišču „JUENA“ v osrčju Podjune se gostje počutijo udobno in prijetno. Radi se ustavijo v tej restavraciji, kjer jim Alojz in Lenka gostoljubno in v prijetni domačnosti postrežeta z dobrimi jedili in izbranimi pljačami.

Poskrbljeno pa je tudi za športne zabave.

RAIFFEISENKASSE

PLIBERK - BLEIBURG

- IZVAJAMO VSAKOVRSNE BANČNE POSLE
- MENJALNICA

MIZARSTVO

Josef Grauf

PLIBERK
BLEIBURG

- Priznana delavnica za vsakovrstno pohištveno in gradbeno mizarstvo
- Svojim naročnikom daje koristne strokovne nasvete

GOSTILNA „RÖSSELWIRT“

FRANC IN IDA

STEFITZ

PLIBERK
BLEIBURG

- Novi moderno zgrajeni in opremljeni prostori
- Hitra postrežba s kvalitetnimi jedili in negovanimi pijačami

V trgovini:

- Pestra izbira oblek za ženske in otroke
- Knjige in papir
- Otroške igrače
- Kozmetične potrebščine

ELEKTRO

Michael Hollauf

PLIBERK - BLEIBURG

IZVAJA
STROKOVNJAŠKO
VSAKOVRSNE
ELEKTRICNE
INSTALACIJE
VODE ZA TOK
SVETLOBNE

NAPRAVE — ZAŠČITNE NAPRAVE PROTI STRELI
Trgovina električnih potrebščin

Gostilna

HERTA ENZI

Šmihel pri Pliberku
St. Michael/Bleiburg

Gostoljubna gostilna z negovanimi pijačami
in jestvinami ter solidno postrežbo.
Oglasite se pri nas tudi na pliberškem sejmu
na travniku.

Steklarstvo

GREGOR
SCHIPPEK

- Gradbeno
portalno
in
profilirno
zastekljenje

Pliberk - Bleiburg

PROIZVODNJA
BREZALKOHOLNIH
PIJAC

Albina Grill

PLIBERK - BLEIBURG

RUTAR CENTER
DOBRLA VAS — EBERNDORF
nudi vedno več

A 9141

telefon (0 42 36) 381

HOTEL RUTAR

letno in zimsko kopališče — savna — solarium

DOBRLA VAS — LIDO

A 9141

telefon (0 42 36) 220

TAVERNA

domače gostišče za specialitete v HOTELU RUTAR

DOBRLA VAS — EBERNDORF

A 9141

telefon (0 42 36) 281

Ob sejmi
in ob vsakem
letnem času
pijemo priznano
odlično in
osvežujoče pivo

pivovarne
SORGENDORF

AVSTRIJA 2

SOBOTA, 31. 8.: 13.55 Svetovno prvenstvo v veslanju za dame — 18.00 Onednina linija — 18.55 Glasbena poročila — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Goya — 22.25 Čas v sliki.

NEDELJA, 1. 9.: 13.55 Svetovno prvenstvo v veslanju za dame — 17.30 Mini-Maks — 18.00 Tedenski obzorik — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Novo v kulturi — 20.10 Okolica — 20.15 V lastni zadevi — 21.50 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 2. 9.: 15.55 Svetovno prvenstvo v lahki atletiki — 18.30 Schwanthaler v samostanu Reichersberg — 19.00 Življenje kot v kameni dobi — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Alberto Maravia. Portret italijanskega pisatelja — 21.10 Galerija — 21.40 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki — 22.00 Telereprize.

TOREK, 3. 9.: 15.50 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki — 18.30 Pot v šolo — 19.00 Živali in njih svet — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Neprijetni terjanci — 21.00 Šamanizem na Javi — 22.00 Telereprize.

SREDA, 4. 9.: 16.20 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki — 18.30 Kjer bogovi prebivajo — 19.00 Igra s pojmi — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Pridi cigan — 21.40 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki — 22.05 Telereprize.

CETRTEK, 5. 9.: 18.30 Formalna logika — 19.00 Kon-

takt — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Teleobjektiv — 21.15 Vesoljska ladja Enterprise — 22.00 Telereprize.

PETEK, 6. 9.: 15.50 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki — 18.30 Odiseja — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Za konec tedna — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 La Commare Secca — 21.40 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki — 22.10 Telereprize.

SLOVENSKE ODDAJE RADIA CELOVEC:

SOBOTA, 31. 8.: 9.05 Rubrika za jugoslovanske delavce — Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 1. 9.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

PONEDELJEK, 2. 9.: 13.45 Informacije — Za našo vas.

TOREK, 3. 9.: 9.30 Veseli zvoki — 13.45 Informacije — Šport — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 4. 9.: 13.45 Informacije — Popevke — Koroška literarna panorama.

CETRTEK, 5. 9.: 13.45 Informacije — Družinski magazin.

PETEK, 6. 9.: 13.45 Informacije — Kar po domače.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-5-50 — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje.

NAKUPNI
CENTER

kupuj pri **KRAUT**-u in varčuješ
PLIBERK - BLEIBURG

Na sejmskem travniku ne razstavljamo. Odprto imamo tudi v nedeljo. Upoštevajte naše posebno ugodne SEJMSKE POSEBNE PONUDBE v naših izložbah.

Čevlji in športni artikli Franz
Wreschnigg
9150 Bleiburg - Pliberk

- Bogata zaloga čevljev vseh vrst
- Na sejmišču velika razprodaja čevljev iz zaloge

PODJETJE

Karl
Kotschnig

ŠMIEHEL NAD PLIBERKOM
ST. MICHAEL OB BLEIBURG

- Ključavničarstvo
- Bencinska črpalka
- Trgovina s kmetijskimi stroji in reparable

- Specerija
- železnina
- manufaktura
- kmetijski pridelki

Trgovina

KARL FERRA

PLIBERK
BLEIBURG

Bahnhofstraße 16
Postgasse 13

Telefon 219 in 220

Tvrdba

STEFITZ

„Schloßhosen“

PLIBERK
BLEIBURG

Na pliberškem sejmu na travniku ogromna izbira moških, ženskih in otroških hlač po najnižjih cenah = Schloßhosen.

Ob letnem sejmu in vsak čas: Odličen med, lecot in konditorsko blago pri tvrdki

Gottfried Stöckl

PLIBERK - BLEIBURG

- KAVARNA
- KONDITORIJA
- LECTARNA IN VOSKARNA

Opekarna

STEFAN
LIESNIG

Pliberk - Bleiburg

- Kletni kamni
- Kvadri
- Stropi tipa Katzenberger
- Betonska opeka in strešniki
- Cevi
- Posek, gramoz

Čevljarski mojster

VALENTIN KARNITSCHNIG

Pliberk - Bleiburg

Kupujte pri nas — zadovoljni boste!

Priznana trgovina s čevlji vseh vrst na glavnem trgu (10.-Oktober-Platz)

Trgovina z avtomobili in mehanična delavnica

HANS SCHNEIDER

PLIBERK — DRVEŠA VAS

- Simca - Sunbeam
- Alfa-Romeo service
- Trgovina z novimi in rabljenimi avtomobili
- Shell-črpalka
- Specialna naprava za zaščito podvozja proti rji
- Sodobno vžgano lakiranje
- Lobakon - zaščita podvozja